

XXIX. évfolyam
3. szám

www.ativizig.hu

Alsó-Tisza-vidéki Vízügyi Igazgatóság

VÍZPART

2021. szeptember

Címlapfotó:
Herceg Áron

04

Vízkonfliktusok
a Dél-Alföldön

09

Mezőgazdasági
vízszolgáltatás
2021-ben

14

Védműfejlesztés
az épülő szegedi
Pick Arénához
kapcsolódóan

- 3 Vezetői köszöntő
- 4 Vízkonfliktusok a Dél-Alföldön
- 8 Augusztusi kisvízi beutazások
- 9 Mezőgazdasági vízszolgáltatás 2021-ben
- 12 Magyarország 3. Vízyűjtőgazdálkodási terve
- 12 Partneri találkozó Aradon
- 14 Védműfejlesztés az épülő szegedi Pick Arénához kapcsolódóan
- 16 Interaktív elemekkel bővült a Vízügyi Történeti Emlékhely
- 17 Erőfeszítések Magyarországon az ivóvízkinccs megvédésére a történelem sodrában
- 19 Hidrológiai összefoglaló
- 21 A 11.05 belvízvédelmi szakasz bemutatása
- 23 Román területről érkező öntözővíz-szolgáltatás
- 24 VÍZTÜKÖR - Interjú a Nagypál családdal
- 26 Időkapszula Szentesen
- 27 Személyzeti és munkaügyi hírek
- 28 Kádár Mihály szavaival búcsúzunk Fehér József nyugdíjas kollégánktól
- 28 Kitüntetések
- 29 XXXVIII. Országos Vándorgyűlés
- 30 Rakonczi János: Elfogyasztott jövőnk? Globális környezeti és geopolitikai kihívásaink
- 31 Munka és tanulás
- 32 Tanulmányok megkezdése a Nemzeti Községi Egyetemen
- 32 A Békéssámsoni csatornaórház korszerűsítése
- 33 Fenntartási és kivitelezési munkák
- 34 Vízi létesítmények helyzete a szakaszmérnökség területén
- 35 Útkarbantartó adaptert kapott a Fenntartógép és Hajózási Szolgálat
- 36 Szókereső
- 36 Jogszabályfigyelő

VEZETŐI KÖSZÖNTŐ

Öntözés után – bejárás előtt

A vízügyesek munkája a természet örök körforgása köré szerveződik, így ennél szebb és érdekesebb munkakörnyezetet elképzelni sem lehet. Reméljük, hogy a mondat igazságtartalma soha nem vész el, és a jövőben mind a természeti értékeink, mind a körforgás rendje fennmarad. Persze ez víz nélkül elképzelhetetlen, a munkánk pedig egyre nélkülözhetetlenebbé válik. Szeptember elején, az éves körforgás két jelentősebb szakasza között nyílik most lehetőségünk egy pillanatra megállni és számba venni az eseményeket.

A mezőgazdasági célú vízszolgáltatással – röviden az öntözéssel kapcsolatos tevékenységünk olyan változások keresztüztében áll, amelyekre korábban nem gondoltunk. A főművi rendszerek üzemeltetését követően, amely a nagykapacitású vízkivételek szivattyútelepeit és néhány fontosabb vízkormányzó műtárgyat jelentett, mára a napi tevékenységünk egyre inkább a területi vízelosztás és az üzemi rendszerek közvetlen kiszolgáltatása felé halad.

Jelentős mennyiségű öntözési célú csatornahálózatot kaptunk, és az ATIVIZIG több mint 100 db szivattyútelepéből közel 30 db csak öntözési célú. Tevékenységünkkel mintegy 250 ügyfelet szolgálunk ki, 16 öntözőrendszer 41 öntözőfürtjén keresztül, akár 75 millió köbméter víz célba juttatása révén. Mindezt márciustól október végéig, 24 órás szolgálatban, folyamatos rendelkezésre állással kell produkálnunk. Márpedig a víznek a kért időpontban és mennyiségben célba kell érnie, mert a mezőgazdaság termelési struktúráját is komoly természeti kihívások érik.

A gazdák fogalmkörébe bekerült a precíziós gazdálkodás, földmintákat vesznek a táblákból, drónnal elemzik a növények egészségi állapotát, a talaj aktuális nedvességtartalma pedig SMS-ben jut el az akár több száz kilométerre lévő vetőmag termelgetőhöz, aki attól teszi függővé a majdani vételárát, hogy a vegetációs ciklus minden szakaszában megkapta-e a növényi kultúra a fejlődéshez szükséges vízmennyiséget.

A feladatunk így már egyenértékű a közműszolgáltatónakéval, mert miben különbözünk az áram, a gáz vagy az internet szolgáltatóktól? Szerintem semmiben sem – van egy termékünk, a víz; van szolgáltatási infrastruktúránk, a szivattyú-

telepek, a műtárgyak és a csatornák; vannak szerződéseink, van számlázásunk, van ügyfélszolgálatunk és van hibaelhárításunk. Pontosabban a „van” szócskát a „lehetne jobb is” kifejezésre kell cserélnünk, mert erre az elvárási szintre jelenleg még nem vagyunk teljes körűen felkészülve.

Jelentős a nyomás az agrárium részéről, de ne tekintsünk el az egyéb vízigényektől sem, mint a halastavaktól, a rekreációs célú vagy az ökológiai vízpótlástól, mert a vízigénylők – helyesebben az ügyfelek – saját igényeinél nincs fontosabb. Márpedig az idej esztendő klimatikus kihívásai rávilágítottak egy további szerep körünkre – a vízhiányok esetén a vízmennyiség szétosztásának a felelősségére. Az apátfalva-mezőhegyesi öntözőrendszerben már beállt egy kapacitáshiány, mert a nyári kánikulai periódusokban a természetnek érdekében mindenkinél egyszerre jelentkezett a vízigénye. A régi főművi rendszer, amit a 80-as évek végén építettek ki, a mostani elvárások terhe alatt recseg-ropog. A Maros folyó egyre többször produkál LKV közeli vízállásokat, a szivattyúk korábbi telepítési szintje alatt majd másfél méterrel alacsonyabb a vízszint, a gépek villanymotorjai kint vannak a vízből és külön hűtést igényelnek, hogy ne égjenek le. A csatornahálózat kapacitása és a műtárgyak sem felelnek meg az elvárt vízszállítási képességeknek, miközben a majd 50 km hosszúságú rendszer végén hazánk egyik legjelentősebb mintagazdasága áll a saját fejlesztési igényeivel.

Az öntözéssel kapcsolatos létesítményeink műszaki állapotának elemzése át is vezet a körforgás másik nagy ciklusára, az őszi felülvizsgálatokra – röviden a bejárásra. Bizonyára a kollégák közül többen is kaptak már olyan kérdést a baráti beszélgetések során, hogy – mit csináltak ti vízügyesek, ha nincs árvíz? Hát – felkészülünk.

Igen, felkészülünk az árvíz- és belvízvédelemre, a vízminőségi kárelhárításra, az önkormányzatok védekezésének szakmai és tárgyi megsegítésére, illetve akár határon átnyúló vízügyi együttműködésekre is. Nem beszélve az engedélyeztetési eljárásokról, hatósági munkában való közreműködésről vagy a projektjeink megvalósításának menedzseléséről.

A létszámunkhoz és az erőforrásainkhoz képest a feladat itt sem csekély. Az ATIVIZIG működési területén – négy megyében – az elsőrendű árvédelmi töltéseink hossza mintegy 370 km, a csatornahálózatunk 4.700 km, a jelentősebb

műtárgyaink száma 1.700 db feletti, a gát- és csatornaórházak mintegy 150 helyszínen találhatóak, szivattyútelepeink pedig 106 helyen emelnek át vizet a befogadóba. Ennek a kiterjedt és komplex infrastruktúrának a számbavétele sem egyszerű, nemhogy a működőképesség fenntartása. A területi egységek és a szakágazatok a bejárásra a korábbi tapasztalataik és a feltárt hibalista alapján felkészítik a rendszereiket, elvégzik a szükséges fenntartási, javítási és karbantartási munkákat.

A sikeres védekezés pedig, mint tudjuk, a jó felkészüléssel kezdődik.

Ha bizonytalanul működnek a szivattyúk, ha nem ad áramot a mágneskapcsoló, ha lyukas a nyomócső, ha beszorul a csappantyú, ha fennakad a tolózár, ha becsúszik a mederrézsű, ha a tiltó menetes orsóját elgörbítették, ha a fogaslétra csapja leszakadt a zsilipabláról, ha a vastábla alja szitává korrodált, ha a gumitömítés leszakad, ha a csatornában több a nád, mint a víz, ha a fenntartó pályán erdő nőtt, ha az átérés félig feliszapolódott, ha a töltésoldalon az invazív növény elnyomja a fűvet, ha nem tárujuk fel a korábbi buzgárosodást, ha a véderdőt benővi a vadszőlő, ha elkorhadtak a betétpallók, ha az épületeink cserepezése átengedi az esőt, ha a mobiliszivattyúk adagolójában kicsapódott a gázolaj, ha a szertárakban nincs kéziszerszám, ha egérrágták a homokzsák, ha hiányosak vagy kopottak a vízmércék, – a felsorolás a végtelenségig folytatható – akkor ezek pótlá-

sa vagy javítása a védekezési időszakban már nem orvosolható.

Mindezek mellé szakértelemnek is párosulni kell, mert a területi védekezést nem egy videójátékban kell lejátszani, hanem a valóságban, a területen. Aki nem ismeri eléggé az őrzését vagy szivattyútelepét, aki nem lapozgatja a védelmi tervet, akinek nincsenek elmentve a fontos telefonszámok a készülékében, vagy nem tudja fejből a műtárgyaknál a kritikus vízszinteket, azok a munkatársaink nem fognak már ráérni ezek pótlására a fokozat alatti időszakban.

Bízom benne, hogy a korábbi évekhez hasonlóan, eredményes felkészülést tudunk végrehajtani és a bejárások elmaradhatatlan jó szokása egy fárasztó nap végén – a kollégák közötti baráti beszélgetések a fehér asztal mellett – sosem maradnak el.

SCHILSONG János
szolgálatvezető,
Műszaki Biztonsági Szolgálat
2008 óta az ATIVIZIG munkatársa

- ▶ szervezi, irányítja, ellenőrzi a Műszaki Biztonsági Szolgálat feladatait
- ▶ gondoskodik a vízkár-elhárításhoz szükséges feladatok végrehajtásáról
- ▶ részt vesz az Igazgatóság mezőgazdasági vízszolgáltatási, öntözési feladatainak ellátásában

Vízkonfliktusok a Dél-Alföldön

Kivonat: A Dél-Alföld vízgazdálkodása számos különleges adottsággal rendelkezik. A felszíni és felszín alatti vízkészletek korlátozottan állnak rendelkezésre. Azok igénybevétele, „hozzáférhetősége” nem minden vízigénylő számára azonos. A dolgozat a Maros Hordalékkúp és a Duna-Tisza közti Homokhátság mintaterületei alapján tárja fel ezen sajátosságokat és mutatja be azok hatásmechanizmusait Magyarország határain belül és kívül.

Kulcsszavak: vízkészlet, vízigény, vízkonfliktus.

BEVEZETÉS

Napjaink egyik legégetőbb problémája a vízkészletekkel kapcsolatos igények kielégítése. Habár a világ számos tájáról kapunk híradásokat arról, hogy a vízkészletek korlátossága miatt súlyos gazdasági és társadalmi problémák alakulnak ki, esetleg növekednek akár ország-

határokon átívelő konfliktusokká, azonban ritkán vesszük észre, hogy ezen problémák már Magyarországon, sőt a kisebb tájegységekben is jelen vannak. Amennyiben egy probléma nemzetközi szinten felvetül, úgy jelentős figyelem irányul rá, azonban ha ez a saját „működési területünkön” jelentkezik, sokszor hajlamosak vagyunk fontosságát alábecsülni. Jelen dolgozat keretében az Alsó-Tisza-vidéki Vízügyi Igazgatóság (ATIVIZIG) területén tapasztalható vízkonfliktusok feltárását valósítja meg, utalva azok megoldási lehetőségeire.

A FELSZÍN ALATTI VIZEK

A felszín alatti víztestek állapotát a Víz Keret-irányelv (VKI) második vízgyűjtőgazdálkodási tervében rögzített minősítési rendszer alapján minősíthetjük. A vizsgálati terület vonatkozásában a felszín alatti víztestek mennyiségi állapotára vonatkozóan az alábbi minősítések fordultak elő (1. táblázat):

típusa	száma	Süllyedés teszt	Vízmérleg teszt	Felszíni víz teszt	Vizes és szárazföldi ökoszisztémák állapota	Intrúziós teszt	Vizes és szárazföldi ökoszisztémák állapota
sekély porózus	5	0	1	0	2	0	0
porózus	5	0	1	0	0	0	0
porózus termál	1	1	0	0	0	0	0
sekély hegyvidéki	0	0	0	0	0	0	0
hegyvidéki	0	0	0	0	0	0	0
karszt	0	0	0	0	0	0	0
termálkarszt	0	0	0	0	0	0	0
Összes	11	1	2	0	2	0	0

1. táblázat: Felszín alatti víztestek mennyiségi állapotai

Forrás: EU VKI Vízgyűjtőgazdálkodási tervek (2016)

A felszín alatti víztestek minősítését a 2. táblázat tartalmazza:

típusa	száma	Diffúz szennyeződés (nitrát, ammónium)	Szennyezett ivóvízbázis védőterület	Összesített trend szerinti	Felszíni vizek állapota	Felszín alatti víztől függő élőhelyek állapota	Intrúziós teszt
sekély porózus	5	1	2	2	0	0	0
porózus	5	0	0	0	0	0	0
porózus termál	1	0	0	0	0	0	0
sekély hegyvidéki	0	0	0	0	0	0	0
hegyvidéki	0	0	0	0	0	0	0
karszt	0	0	0	0	0	0	0
termálkarszt	0	0	0	0	0	0	0
Összes	11	1	2	2	0	0	0

2. táblázat: Felszíni víztestek minőségi állapotai

Forrás: EU VKI Vízgyűjtőgazdálkodási tervek (2016)

A felszín alatti víztestek mennyiségi és minőségi kockázatának szempontjából megállapítható, hogy a sekély porózus, a porózus és a porózus termál víztestek között is vannak kockázatos állapotúak az alegységi hatások figyelembevételével. Azonban felszín alatti vizek tekintetében még fontos megemlíteni néhány olyan kockázati okot, amely helyi vagy regionális hatások következtében akár szomszédos országhatárokon belüli vízgyűjtők, akár határokon túlnyúló hatásokat generál. Első helyen kell megemlíteni a talajvizek túlzott mértékű és a nem kellően hatékony kontroll nélküli kitermelését a térségben. Ennek kiváltó oka elsődlegesen a nem kellő mennyiségben rendelkezésre álló felszíni vízkészlet, illetve azon tény, hogy a nem kellő hatékonysággal működő felszín alatti vízkivételekre vonatkozó engedélyezési eljárások korábban a települési jegyzők hatáskörébe kerültek. A vízfelhasználók kihasználva ezen jogalkalmazási gyengeséget, gyakorlatilag

minden mennyiségi kontroll nélkül mélyítették le termelő kútjaikat a vízáadó rétegekre (elsődlegesen a talajvizes rétegekre). Ennek következtében egyrészt a talajvizek szintje csökkent (bár a csökkenésre gyakorolt hatás még nem került bizonyításra), másrészt a talajvizek minősége jelentős mértékben leromlott [1].

A felszín alatti vízkészletekkel kapcsolatos mennyiségi problémakörbe sorolandó az ivóvíz célú kitermelések okozta depressziók kialakulása és azok hatása más kutakra [2]. Ezen hatások a hazai vízművek által üzemeltetett kutak esetében is relevánsak, azonban a határmenti területeken a szomszéd országok esetében és felmerülnek.

A felszín alatti vízkészletekkel kapcsolatos mennyiségi kockázatok markáns problémát képviselnek a termálkutak esetében is. Ezen kutak jelentős részében nem történik meg a kutakból kitermelt vizek visszasajtolása a vízáadó rétegekbe, melyek következtében a termálvízáadó rétegek nyugalmi vízszintje fokozatosan csökken [3]. Ez egyrészt a régebbi kutak fennmaradásával kapcsolatos pozitív vagyonekezelőhatósági hozzáállással kapcsolatos felelőtlen üzemeltetői szemlélet következménye, másrészt azon kutak esetében sem működtetik mindenhol a visszasajtoló rendszereket, ahol azok rendelkezésre állnak a magas üzemeltetési költségekre hivatkozva [3].

FELSZÍNI VÍZFOLYÁSOK

A felszíni vízfolyásokra vonatkozó összesített VKI szerinti minősítéseket a 3. táblázat tartalmazza:

Állapot/potenciál	Biológiai	Hidromorfológiai	Fizikai- kémiai	Specifikus szennyezők	Ökológiai minősítés
/osztály	db	db	db	db	db
Kiváló	0	0	3	1	0
Jó	0	24	9	13	0
Mérsékelt	9	28	12	0	9
Gyenge	18	1	12	0	18
Rossz	13	0	2	5	13
Nincs adat	0	0	15	34	0
Nem alkalmazható minősítés	13	0	0	0	13

3. táblázat: Felszíni vízfolyás víztestek mennyiségi állapotai

Forrás: EU VKI Vízgyűjtőgazdálkodási tervek (2016)

A vízfolyás víztestek ebben a térségben jellemzően belvíz, vagy kettős működésű csatornák. Ehhez kapcsolatosan a legnagyobb probléma itt a felszíni vízkészletekkel kapcsolatos. Egyrészt a hozzáférhető felszíni vízkészletek időszakos jellegűek [4], jellemzően nem rendelkeznek hasznosítható saját vízkészletekkel. A csapadéktevékenységek hatására a területre hulló vízkészlet az intenzív párolgás következtében gyakorlatilag a tárgyévben el is párolog, vagy beszivárog. Habár időszakosan jelentős vízkészletek vannak jelen a felszínen (pl: belvízi elöntések formájában), de azok hasznosítására korlátozott lehetőségek állnak rendelkezésre azok intenzív párolgása miatt.

A hiányzó felszíni vízkészleteket csak külső vízgyűjtőről történő vízátvitellel lehet kielégíteni [5]. Ennek leggyakoribb forrásai a területen található folyók szabad vízkészlete. A Tisza esetében még jelentős szabad vízkészletek állnak rendelkezésre, azonban a Maros vonatkozásában már szabad vízkészlet csak csekély mennyiségben áll rendelkezésre [6]. A Hármas-Körös hasznosítható vízkészlete kritikus időszakban gyakorlatilag nulla [7], így a Felső-tiszai duzzasztott folyószakasról szükséges átvezetés működtetni. A korlátozottan rendelkezésre álló folyami vízkészletek meghatározzák az azokhoz kapcsolódó vízrendszerek vízállapotait. Amennyiben a folyók vízkészlete elégtelen, úgy az azokhoz kapcsolódó vízrendszerek vízellátottsága is elégtelen lesz [8]. Ezeknél a vízrendszereknél a rendszer „alapállapota” lesz a vízháztartási deficit, melyet időszakosan lehetséges „pozitív-va” tenni külső vízkészletek átkormányzásával [9], gravitációs vagy a sokkal gyakoribb szivattyús betáplálás működtetésével.

Mivel a folyók kisvízi vízszintjei a környező terepszintek alatt vannak, így a szivattyús fővízkivételek dominálnak a térségben. Ezekhez kapcsolódóan jellemzően gravitációs úton, de sok helyen visszaduzzasztással üzemelnek a víz-továbbító rendszerek [10]. Emiatt a rendszerek rendkívül érzékenyek a vízszállítási paraméterek folyamatos biztosítására, mely jellemzően csekély áramlási sebességek mellett történik [11].

A vízigények kielégítését jellemzően ugyanazon vízvezető rendszer elemeinek igénybevételel végzik, mint a fölös vizek elvezetését. Ez mindkét feladat ellátása szempontjából konfliktusokat generál. Egyrészt a belvizek elvezetése jellemzően alacsonyán tartott üzemi vízszinteket igényelne, főleg települések környezetében a hirtelen jelentkező csapadékmáximumok elvezetésére [12]. Azonban a vízigények kielégítésére a vízszintek minél magasabban történő „tartása” lenne az elvárás azért, hogy minél gyorsabban ki lehessen szolgálni az vízigénylőket [13].

A felszíni vízfolyások minőségi szempontból is rendkívül kiszolgáltatottak. Jellemzően ezekbe

kerülnek bevezetésre a térség településeinek használt vizei, melyek a kommunális felhasználók esetében a jogszabályban előírt mértékig tisztításra kerülnek. Azonban a tisztítás határfoka jellemzően nem elegendő azokban az üzemállapotokban amikor pl: mezőgazdasági vízszolgáltatási időszakokban akár ellenirányú vízmozgással üzemel a rendszer [14]. Hasonló vízminőségi probléma generálódik azokban az esetekben, amikor ezen települési szennyvíztisztítók „nem a hatósági engedélyekben rögzített határfokkal üzemelnek”, melyek előfordulása sajnálatosan nem ritka [15]. Szintén vízminőségi problémákat okoznak azon termásvíz használatok, melyek akár visszasajtolási kötelezettség nélkül üzemelnek, illetve a visszasajtolási kötelezettségüknek üzemeltetési problémára hivatkozva nem tesznek eleget [16]. Ezekben az esetekben szintén a többirányú vízforgalmi elvárások miatt labilis vízminőségi állapotok felborulnak és vízminőségi haváriák alakulnak ki.

A vízfolyás víztestekkel kapcsolatban megnyilvánuló rendkívüli elvárások további konfliktusokat eredményeznek. Egyrészt az azokhoz kapcsolódó természet- és élőhelyvédelmi elvárások sok esetben azon vízkészletek felhasználásával kapcsolatban fogalmaznak meg igényeket, amelyeket a mezőgazdasági vízigények kielégítésére juttatnak a területre [17]. Ilyen esetekben ezen vízkészletekkel kapcsolatban megfogalmazott elvárások egyáltalán nem veszik figyelembe azon tény, hogy ezen vízkészleteket a lehető legkisebb veszteség mellett, a lehető leggyorsabban el kell juttatni a vízfelhasználókhoz, azok csatornáiban történő tározása jelentős vízmennyiség veszteségeket eredményez, melyek jelentős mértékben az öntözővíz árának növekedését okozzák.

Hasonló konfliktusok származnak ezen vízfolyásokon jelentkező „jóléti” igényekkel kapcsolatosan [18]. Ilyen esetekben pl. a horgászati hasznosítás által megfogalmazott igény kielégítési kényszere miatt az öntözővíz továbbítása késedelmet szenved és ezáltal annak párolgási vesztesége megnövekszik.

FELSZÍNI ÁLLÓVIZEK

A felszíni állóvizekre vonatkozó összesített VKI szerinti minősítéseket a 4. táblázat tartalmazza.

Az állóvíz víztestek esetében meghatározó jelentőséggel bír a megfelelő vízforgalom biztosítása. Amennyiben az állóvíz saját vízgyűjtőjének vízkészlete nem elégséges, úgy másik vízgyűjtőről kell vízkészleteket az állóvízhez vezetni. Mivel azonban a szomszédos vízgyűjtők készletei sem elégségesek, így jellemzően ezen állóvizek csak távolabbi vízgyűjtő vízkészletével tölthetők fel, azonban ennek költségeit az állóvizek hasznosítója nem tudja/nem szándékozza megfizetni [19]. Ennek következtében pl. a vízkormányzási

Állapot/potenciál/osztály	Biológiai	Hidromorfológiai	Fizikai-kémiai	Specifikus szennyezők	Ökológiai minősítés
	db	db	db	db	db
Kiváló	0	1	4	1	0
Jó	0	20	1	8	1
Mérsékelt	6	2	1	0	5
Gyenge	10	0	0	0	10
Rossz	0	0	0	3	8
Nincs adat	0	0	1	17	1
Nem alkalmazható minősítés	0	0	0	0	5

4. táblázat: Felszíni állóvíz víztestek mennyiségi állapotai
Forrás: EU VKI Vízyűjtőgazdálkodási tervek (2016)

útvonalak úgy kerülnek kialakításra, hogy azokba kerüljenek bevonásra az állóvizek is, azonban ezáltal továbbított vízkészletből kieső veszteséget nem az állóvíz kezelőjével (annak vízigény bejelentőjével fizettetik meg), hanem az odakormányozott vízkészlet felhasználójával. Ennek következtében jelentős növekedések következnek be a rendszerekből kiszolgáltatott vízkészletek árában [20].

Szintén az állóvizekkel kapcsolatos problémakör az azokban történő időszakos vízkészletek megőrzésének biztosítása [21]. Azokban az esetekben, amikor vízvisszatartásra alkalmas területek megán tulajdonba kerülnek a terület tulajdonosának érdeke a terület földügyi hasznosításához kapcsolódó területhasználat gyakorlása. De csak addig a mértékig ameddig a tulajdonos gazdasági érdekeit nem zavarja. Több esetben fordult elő, hogy az érintett vízgyűjtőn hasznosítható/megőrzendő vízkészlet volt jelen, azonban a víz-visszatartásra alkalmas terület tulajdonosa nem járult hozzá a vízkészletek megőrzéséhez, mert a területen meglévő akadályozta volna a terület kaszálását és így a vízkészletek nem kerültek megőrzésre.

KÖVETKEZTETÉSEK, JAVASLATOK

Jelen dolgozat keretein belül – a teljesség igénye nélkül – bemutatásra kerültek azok a vizekkel kapcsolatos konfliktusok, melyek az Alsó-Tisza vidéke napi vízgazdálkodási gyakorlatának legfontosabb feladatait jelentik. A vizsgálati területi vízgazdálkodási adottságai miatt a vízrendszerek kialakításának és működtetésének feltételeit, azok gyakorlatát speciális módon, nagy körültekintéssel kell végezni. Azonban a vízrendszerekkel, a vízgyűjtőkkel kapcsolatosan megfogalmazott egyre komplexebb igények, a területhasználat egyre szofisztikáltabb gyakorlata sokszor lehetetlen feladatok elé állítja a vízrendszereket és azok kezelőit.

A vízrendszerekkel kapcsolatban az igények megfogalmazói csakis a saját elvárásaik kielé-

gítését fogadják el. Az egyéb igényekkel kapcsolatban megfogalmazandó együttműködési szándék, tolerancia gyakorlatilag megszűnt.

A területhasználati tervezés átfogó és komplex gyakorlata sok esetben nem természeti határokra, hanem jogi, közigazgatási határookra fogalmaz meg elvárásokat. Ezáltal azok kielégítése a rendelkezésre álló természeti erőforrásokkal (vízkészletekkel, vízvezető és vízpótló rendszerekkel) csak nagy nehézségek és jelentős többletköltségek révén lehetséges.

A fentiekben a teljesség igénye nélkül ismertetett 21 db vízkonfliktus alapján megállapítható, hogy a vizsgálati területen rendelkezésre álló vízrendszerek további igénybevételeket már csak koncepcionális rendszerszintű felülvizsgálatot követően tudnak kiszolgálni. A rendszerek hosszútávú hatékony működésének biztosításához meg kell határozni és biztosítani szükséges azon feltételeket, hogy a XX. századi vízrendszereket XXI. századi igényeknek megfelelően lehessen működtetni.

Dr. Kozák Péter Ph.D.
Nemzeti Közszolgálati Egyetem Víztudományi Kar egyetemi adjunktus
Alsó-Tisza vidéki Vízügyi Igazgatóság igazgató

Szakirodalom:

VGT2 Tisza jobbpart (2016), Alsó-Tisza jobb part alegység Vízyűjtőgazdálkodási Terv forrás: <https://www.vizugy.hu/index.php?module=vizstrat&programelemid=149>
VGT2 Maros (2016), 2-20 Maros alegység Vízyűjtőgazdálkodási Terv forrás: <https://www.vizugy.hu/index.php?module=vizstrat&program elemid=149>
VGT2 Kurca (2016), 2-20 Kurca alegység Vízyűjtőgazdálkodási Terv forrás: <https://www.vizugy.hu/index.php?module=vizstrat&program elemid=149>

DR. KOZÁK Péter

igazgató, Titkárság

1994 óta az ATIVIZIG munkatársa

- ▶ biztosítja az Igazgatóság hatáskörébe tartozó feladatok jogszabályok szerinti, tervszerű, műszaki és gazdaságossági követelmények szerinti ellátását
- ▶ felelős az Igazgatóság tevékenységének jogszabályban előírt követelményeknek megfelelő ellátásáért, az Igazgatóság vagyonaért, tervszerű és gazdaságos működéséért
- ▶ irányítja, koordinálja és ellenőrzi a felügyelete alá tartozó osztályok, egységek munkáját

Augusztusi kisvízi beutazások

A 17/2002. (III.7.) számú KöVIM rendelet rendelkezik a hajózásra alkalmas, illetőleg hajózásra alkalmassá tehető természetes és mesterséges felszíni vizek vízi úttá nyilvánításáról. A rendelet alapján az ATIVIZIG működési területe által érintett Tisza folyószakasz - a Törökbecsei vízlépcső duzzasztása által befolyásolt - EGB IV. osztályba sorolt vízi út.

Igazgatóságunk alapfeladata a működési területén lévő vízi útra vonatkozó hajóút, így a hajózási paraméterek biztosítása, továbbá az érintett folyószakaszok fenntartása és kitűzése. A folyómeder elfajulását megakadályozó folyószabályozási létesítmények felülvizsgálatát és a hajóútkitűző jelek ellenőrzését az ATIVIZIG az évi rendszeres kisvízi felülvizsgálata során végzi el.

A Tisza (159,6-253,8 fkm) és Maros (0,0-49,6 fkm) folyószakaszok szemléjére az idei évben augusztus 24-25-én került sor. A Bizottság a bejárásokat az Országos Vízügyi Főigazgatóság által meghatározott felülvizsgálati irányelvekre tekintettel végezte.

A bejárások időpontjában folyóinon kialakult vízállás lehetővé tette a folyószabályozási művek kisvízi tartományban elhelyezkedő részének felülvizsgálatát is.

zelsége miatt három partbiztosítás - Szentesi, Csanytelek feletti és Újszegedi (Malina) - esetében indokolt további beavatkozás végrehajtása.

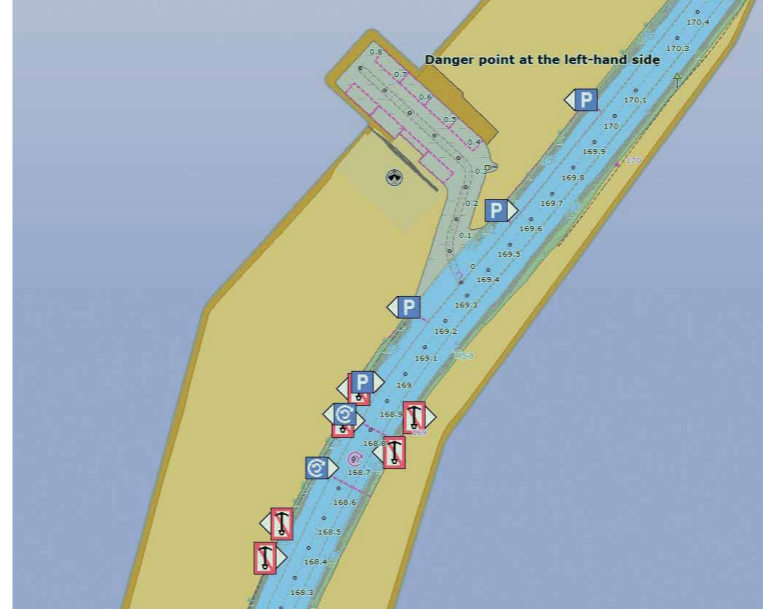
A Maroson tapasztalt partbecsúszások és megrongálódott partbiztosítások az árvízvédelmi töltések biztonságát - szintén a fenti projekt keretében megvalósult Ferencszállási partbiztosítás helyreállítás és az árvízvédelmi töltés áthelyezése eredményeként - nem veszélyeztetik ugyan, de a további mederelfajulás megakadályozására a lehetőségekhez mérten meg kell kezdeni a megrongálódott vízépítési művek helyreállítását.

Maros kisvízi felülvizsgálat

A közösségi belvízi közlekedésre vonatkozó harmonizált folyami információs szolgáltatásokról (RIS) szóló Európai Parlament és a Tanács 2005/44/EK Irányelvében foglaltakra figyelemmel, ágazati irányelv szerint az idei évben elkészült és publikálásra került a Tisza folyó - iENC szabványnak megfelelő - Belvízi Elektronikus Hajózási Térképe. A bejárás során ezért különös figyelmet fordítottunk a vízi közlekedés irányítására szolgáló jelek, illetve a hajóút kitűzését szolgáló parti jelek és a folyókilométer táblák láthatóságának és helyzetének ellenőrzésére. Az érintett folyószakaszon a kategóriára előírt hajózási paraméterek (min. 25 dm merülési mélység, 75 méter szabad szélesség) néhány szakasz kivételével általában biztosított. A hajózást korlátozó szakaszok forgalomtechnikai eszközökkel kezelhetők, melyeket a hajóút kitűzési terv és az iENC térkép részletesen tartalmazza.

Szükségesnek tartjuk azonban a jelenlegi mederállapotok feltárását (nagyfelbontású - multibeam - mederfelvételt) és kiértékelését (jellemző vízszintek felülvizsgálatát), kanyarula-

Tisza iENC térképkivágat

ti viszonyok, keresztező létesítmények ellenőrzését és vizsgálatát, és a hajózási rétegvonalas térkép aktualizálását elvégezni.

A Szegedi Medencés Kikötő üzemeltetési feladatait szintén Igazgatóságunk látja el. A kikötő medencében található partbiztosítások és részburkolatok helyenként tönkrementek, a bejárati csatorna a IV. osztályú hajóút paramétereinek biztosítása érdekében folyamatos kotrást igényel. A kikötő egyebekben a Jégtörő IV. és Jégvirág V. elnevezésű jégtörőhajók tartózkodási és védekezésre kijelölt állomáshelye.

Tisza kisvízi felülvizsgálat

A felülvizsgálat alapján megállapítható, hogy a tiszai meder- és partbiztosítások fenntartási hiányosságokat mutatnak. A tiszai kanyarulatfejlődés több helyen elérte, illetve megközelítette az optimális ívet. A KEHOP VTT Hullámtér rendezése az Alsó-Tiszán című projekt keretében a Levelényi, Lúdvári és Algyő partbiztosítások helyreállítása elkészült, azonban egyes művek általános állapota, és az árvízvédelmi töltés kö-

FRANK Szabolcs
osztályvezető, Árvízvédelmi és Folyógazdálkodási, Pályázati és Beruházási Osztály
1995 óta az ATIVIZIG munkatársa

- ▶ ellátja a nemzetközi és hazai pályázati tevékenységekkel kapcsolatos feladatokat
- ▶ koordinálja, felügyeli és ellenőrzi az osztályok szakmai tevékenységét
- ▶ az Igazgatóság vízkár-elhárítási tevékenységében vezetői feladatokat lát el
- ▶ irányítja a vízgazdálkodást érintő koncepciók és tervek elkészítését

SÁGI Rajmund
árvízvédelmi referens, Árvízvédelmi és Folyógazdálkodási Osztály
2011 óta az ATIVIZIG munkatársa

- ▶ gondoskodik a szakágazati munka keretéhez tartozó beruházási, egyéb felújítási feladatok, nagyobb volumenű fenntartási munkák műszaki előkészítéséről, műszaki tervezéséről, terveztetéséről
- ▶ ellátja a beruházások szakági műszaki felügyeletét, felméri az éves üzemelési, fenntartási és felújítási feladatokat

Fotók: Sági Rajmund

Mezőgazdasági vízszolgáltatás 2021-ben

A VÍZSZOLGÁLTATÁSI ADATOK ALAKULÁSA

Az Alsó-Tisza-vidéki Vízügyi Igazgatóság területén túl vagyunk a 2021. évi öntözési idény javán. A szerződések szerint ellátott terület nagysága 24.162 hektár, az összesen megrendelt éves vízmennyiség 54.876,5 ezer köbméter. A tavalyi évhez képest ez közel azonos területen, 3,5%-os vízigény többletet jelent.

A 2021. évi idény csapadékos, belvizes időszakokkal kezdődött, visszafogott vízfogyasztási igény jelentkezett. Ennek köszönhetően a vízszolgáltatási idény kezdete és a még folyamatban lévő termálvíz bebocsátások csekély mennyisége az öntözőrendszereinkben nem okozott sem vízmennyiségi sem vízminőségi problémát.

Az esztendő nyári időszakában ugyanakkor rendkívüli mértékben elmaradtak a csapadéktek az évi átlagtól. Igazgatóságunk területén az átlaghőmérséklet is kiemelkedő volt, különösen a forró napok száma és tartóssága, ennek következtében a talajvízszintek is folyamatos

csökkenést mutattak. A kedvezőtlen meteorológiai helyzet hatására 2021. július hónapjában 12.007,7 ezer köbméter öntözővíz és 4.692 ezer köbméter halastavi célú vízmennyiséget szolgáltatott Igazgatóságunk a vízrendszerekben.

Az idei vízszolgáltatás mennyiségi adatok az elmúlt öt év átlagában is kiugróan magasak. Őszszehasonlításként a tavalyi rendkívül csapadékos nyári időszakot említhetjük, amikor is 2020 júliusában 950,5 ezer köbméter öntözővíz és 318,8 ezer köbméter halastavi célú vízmennyiséget szolgáltatunk ki.

Idén augusztus végéig összesen 31.914 ezer köbméter öntözővizet és 17.540,7 ezer köbméter halastavi célú vizet szolgáltatunk, mely eléri az idény elején megrendelt vízmennyiségek 90%-át. Rizs termesztési célú vízszolgáltatásunk idén nincs. Érdekességként említhető, hogy az idei aszályos, forró nyár eredményeként számtalan térítéses vízhasználónál (48 fő vízhasználó) jelentkezett a vízjogi engedélyben foglalt, valamint az igénybejelentőben megadottn felüli vízigény.

Ebben az évben július 1-től került meghirdetésre a tartósan vízhiányos időszak. Ezen időszakban 18 vízjogi engedély nélküli gazdálkodó jelentkezett 127 ezer köbméter rendkívüli öntözési célú vízigénnyel, melyből a belvizeszletből felhasználni kívánt igény elenyésző.

AZ ÖNTÖZÉS ÜZEMELÉSI ÉS GYAKORLATI TAPASZTALATAI

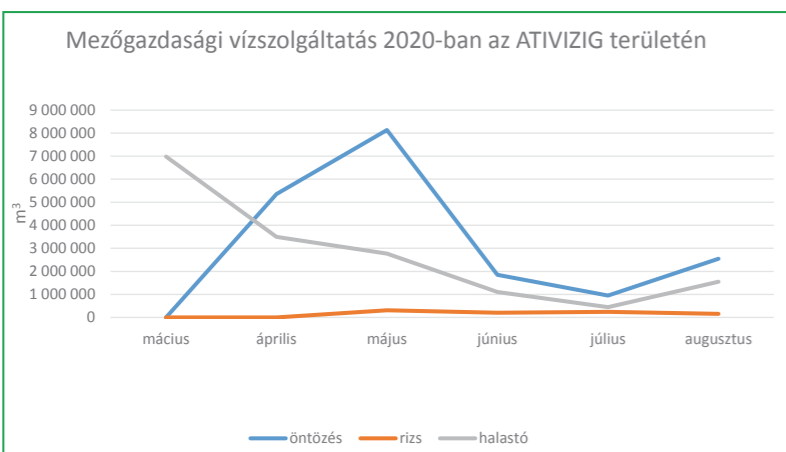
Az öntözőrendszerek felkészítése kapcsán kezd gyakorlattá válni, hogy mindegyik szezon új kihívásokkal jár, nem mindig tudunk az előző évek tapasztalataira hagyatkozni. Ez

A Nagyeri szivattyútelep

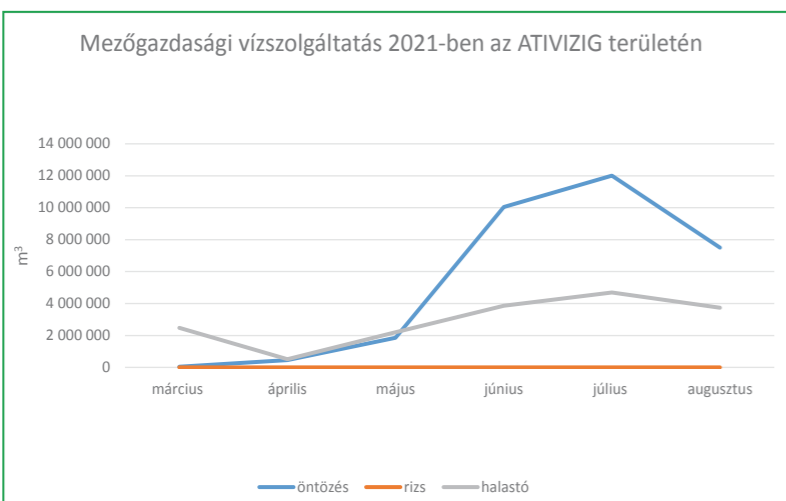
Bérelt aggregátor kihelyezése

egyrésről a folyamatosan változó jogi/gazdasági/természeti környezet következménye, másrészt új gazdálkodók megjelenése is folyamatos.

A 2021-es esztendő tél végi, tavaszi időjárását egy hideg és száraz periódus jellemezte, emiatt az agrárium nem tudta jól tervezni a vetések időpontját és így a vízigényeket sem tudták előre jól megbecsülni.

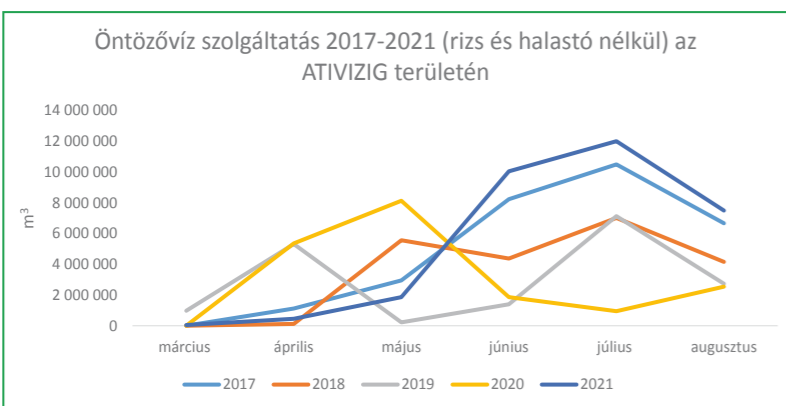
A vízszolgáltató csatornahálózattal kapcsolatos munkák már márciusban elkezdődtek, de az április 6-i hidegbetörés teljesen visszavetette a mezőgazdasági munkákat. Mindközben a március végi napsugarak a Makó és Ferencszállás környéki hagymatermelőket kicsalták a földekre és a dugványozás után azonnal jelentkeztek a kisebb vízigények. Szolgáltatói szempontból problémaként jelent meg, hogy a csekély vízigény ellenére a rendszer-feltöltést ugyanúgy el kellett végezni, mintha folyamatos vízigény lett volna.

Április végével azonban megindultak a nagyobb öntözőrendszerek is. A májusi jó idő pedig nem csak a kultúrnövényeket serkentette, hanem a csatornahálózatban a hínárosodás és a nád növekedését is.

A vízigények hirtelen felfutottak, az FHSZ (Fenntartógép Szolgálat) pedig alig győzte a gépigényeket, a csatorna-kaszálási igények teljesítését.

Igaz, hogy a májusi eső aranyat ér, de a középső dekádban lehullott jelentősebb csapadék miatt az öntözőrendszerekben szinte a teljes leálulásig csökkentek a vízigények.

A tavaszi, nyár eleji bizonytalankodás után a július és augusztus jócskán kitett magáért! Egymást érték a hőmérsékleti rekordok és ekkor már nem az öntözés tervszerűsége dominált, hanem az egyszerre jelentkező maximális vízigények kielégítésének a problémaköre.

Élesen kirajzolódott, hogy ha nem öntöznek a termelők, akkor egyáltalán nem lesz termésük.

Szivattyútelepeink kapacitását több helyen provizóriumok telepítésével kellett pótolni és annyi vizet továbbítottunk, amennyi csak a csatornába befért.

Meghibásodott oszloptrafó

Természetesen, ilyenkor egymást érik a műszaki meghibásodások, amit nagyrészt tudunk kezelni. De egy másnapi vízigény kiszolgálásával kapcsolatos próbaindítása előtt leégett a Nagyeri szivattyútelep oszloptrafója. Kétségesé vált, hogy hogyan lehetséges a vízszolgáltatás zavartalan biztosítása: új transzformátort csak megrendelésre, több hetes átfutási időre szállítanak. Így nem maradt más megoldás, mint áramfejlesztő bérlése és 24 órán keresztül üzemeltetése 2 héten keresztül.

Ami viszont tervszerűen bekövetkezett – az augusztus 20-a körüli lehülés, némi csapadékkal – véget is vetett a túlfeszített vízigényeknek.

Az ősztől remélnénk, hogy szokásos lesz, száraz és meleg, ezért a kelesztő öntözésre és a talajmunkák elvégzése előtti öntözésre igényt tartanak majd a gazdák.

A fentiekből jól látható, hogy csak akkor tudunk egy ilyen megfeszített, kihívásokkal teli évet jól teljesíteni, ha fel vagyunk rá készülve – műszakilag és szervezetenként is.

A műszaki felkészítést csak öntözési időszakon kívül tudja elvégezni Igazgatóságunk. Erre a november és február közötti időszakban nyílik lehetőség, ami lássuk be, nem a legoptimálisabb a mőtárgy és fémszerkezeti munkák elvégzéséhez. Ezért fontos, hogy a szükséges munkákat tervszerűen végezzük, erre nyújt lehetőséget az őszi felülvizsgálat és az intézkedési terv megfogalmazása.

Schilsong János - Csongrádi Mária Margit

CSONGRÁDI Mária Margit

vízhasznosítási referens,
Vízrendezési és Öntözési
Osztály

2020 óta az ATIVIZIG munkatársa

- nyilvántartja az Igazgatóság vízhasznosítási rendszereinek és ellátó műveinek adatait, a vízszolgáltatással kapcsolatos adatbázisokat kezeli és fejleszti
- ellátja és koordinálja az Információs Rendszer működtetéséhez szükséges feladatokat, összegyűjti és az Információs Rendszer rendelkezésére bocsátja az adatokat

HÍREK

Magyarország 3. Vízyűjtő-gazdálkodási terve

Magyarország 3. Vízyűjtő-gazdálkodási tervének tervezési folyamata lassan a végéhez közeledik. A terv már elkészült, jelenleg ennek társadalmosítása zajlik. Az elmúlt tervezési időszak néhány mozzanatát szeretném az alábbiakban ismertetni az Olvasóval.

A Víz Keretirányelv (VKI) célkitűzése Európa minden felszíni és felszín alatti vízének, valamint a vízhez kapcsolódó területek védelme, ezek jó állapotának elérése.

Magyarország első vízyűjtő-gazdálkodási terve (VGT1) 2010 áprilisában, a második pedig 2015. év végére készült el. Ezeket a terveket 6 évente felül kell vizsgálni, ennek megfelelően 2021. december 22-ig kell elkészülnie Magyarországnak felülvizsgált, 2022-2027 időszakra vonatkozó, harmadik vízyűjtő-gazdálkodási tervének (VGT3).

A VGT3 célkitűzése, hogy összeegyeztesse a Víz Keretirányelv (VKI) környezeti célkitűzéseinek elérését és ennek fenntartását biztosító intézkedéseket a mezőgazdaság, vidék- és területfejlesztés, energiatermelés, hajózás, turizmus, klímaalkalmazkodás és a fenntartható vízgazdálkodás igényeivel, illetve ezek ismeretében, a szociális és gazdasági célkitűzések figyelembevételével meghatározza a legköltség-hatékonyabb intézkedési programot.

Az elmúlt időszakban a vizeinket érintő monitoringhálózat jelentős fejlődésen ment keresztül, így a jelenleg birtokunkban lévő adatbázis alapján sokkal több információval rendelkezünk úgy vízmennyiségi, mint vízminőségi kérdéseket illetően. A vízyűjtő-gazdálkodási tervek alapjául szolgáló víztestek esetében csökkent a szürke – azaz adattal nem rendel-

kező – víztestek száma, ezenkívül a védett területek esetében is több ismeret áll birtokunkban. Adatbázisunk bővítésével lehetőség nyílt a víztesteket érintő terhelések felülvizsgálatára, valamint a minősítések módszertanának újra gondolására. A tervezési folyamat egyik legfontosabb momentumát az intézkedések kidolgozása jelentette, ezek csomagba, majd programba történő rendezése. A kidolgozott programok nyújtanak lehetőséget egy integrált vízgazdálkodás megvalósítására a Duna vízyűjtőjének magyarországi szakaszára, mely során megvalósulnak a Víz Keretirányelvben megfogalmazott célkitűzések.

Magyarország Vízyűjtő-gazdálkodási Terve – 2021 című dokumentum vitaanyagának második, átdolgozott verziója a www.vizeink.hu honlapon elérhető és 2021. május 28-ától írásban véleményezhető. A VGT3 Vitaanyag írásbeli véleményezésének határideje 2021. szeptember 15-e. Az írásban és a meghirdetett fórumokon keresztül beérkezett vélemények megválaszolásra kerülnek, a konstruktívnak ítélt hozzászólásokat beépítjük a vízyűjtő-gazdálkodási tervekbe.

BARLA Enikő

osztályvezető, Vízvédelmi és Vízyűjtő-gazdálkodási Osztály 2005 óta az ATIVIZIG munkatársa

- ▶ irányítja a vízkészletek térbeli, időbeli, mennyiségi és minőségi számbavételének és azok elosztásának feladatát, részt vesz a felszíni és felszín alatti vizek mérlegének elkészítésében
- ▶ közreműködik az országos vízgazdálkodási, az egyéb ágazati stratégiák és koncepciók szakmai megalapozásában, a nemzetközi, különösen a határvízi egyezményekből adódó szakterületét érintő feladatok ellátásában

Partneri találkozó Aradon

A járványügyi helyzet hosszú időn keresztül nem tette lehetővé, hogy a Maros-völgyi Vízügyi Igazgatóság (ABAM), illetve az ATIVIZIG projekt megvalósításban közreműködő szakemberei személyesen találkozzanak egymással és megvitassák a több mint 2 éve megindított „Árvízi kockázatkezelés javítása a Maros folyón a határmenti területeken - FORMURES” elnevezésű projekt előrehaladását.

Ez év júliusában fordult a kocka, s Aradon egy projektkoordináció keretében tájékoztatni tudtuk a vezető partnerünket arról, hogy magyar oldalon már 2020 őszén befejeződtek az építési munkálatok a Makói szivattyútelep mélyvezetésű műtárgyának kiépítésével, ahogy arról hírt adtunk a Vízpart korábbi számában.

A román fél szakértői szintén kedvező hírekkel szolgáltak, mivel a saját területükön tervezett

Folyószabályozás a Maros partján

Üvegfal Arad belterületén

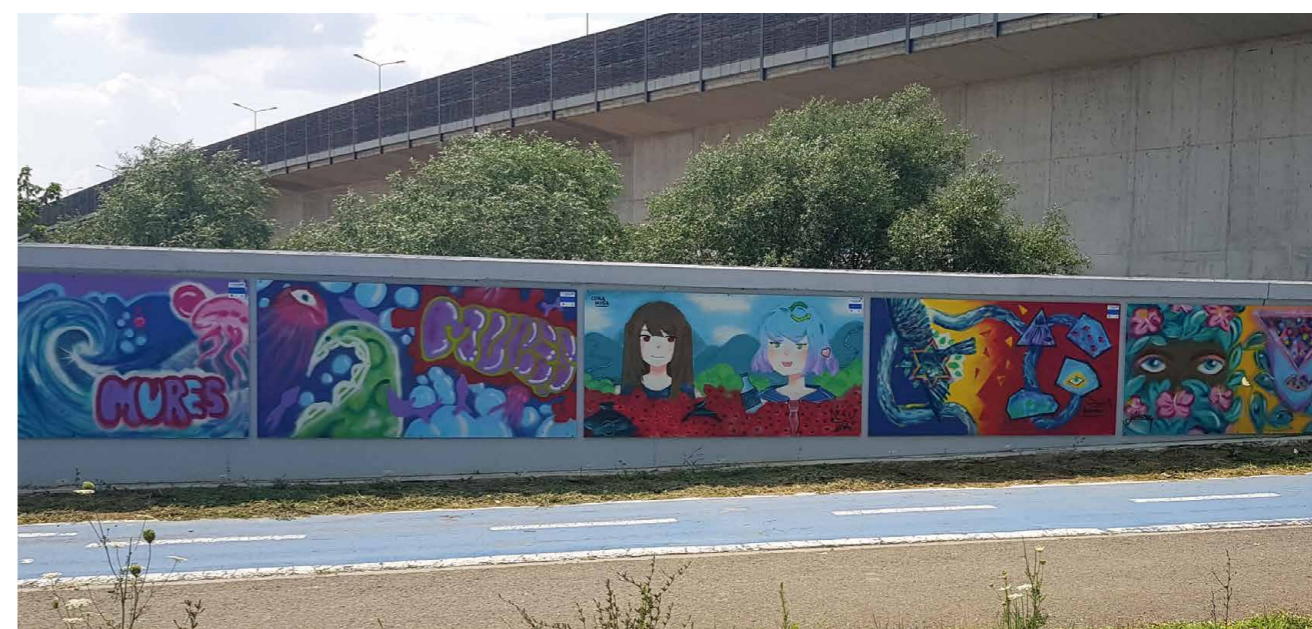
árvízvédelmi és folyószabályozási fejlesztéseik Arad város belterületi szakaszán átadásra kerültek. Egy feladat maradt már csak a projektben, ami megoldásra vár, s ez a közös határvízi

folyószakasz elöntési (kockázati) térképének előállítását.

A találkozó részeként a helyszínen tekintettük meg az elkészült műveket. Modern megoldással újították fel az aradi árvízvédelmi parapetfalat. A vasbeton mellvéd fal rekonstrukciója 2,5 kilométer hosszban történt meg, tetejére törésbiztos átlátszó üveglapok kerültek, amelyek nemcsak az árvíz ellen jelentenek biztonságot, hanem a lakosság vizuális érintkezését is garantálják a természeti tájjal. Továbbá 15 db festett panel ékesíti az árvízvédelmi falat, a fiatal művészek festményei a vízgazdálkodás fontosságát tükrözik. Az egyik marosi híd alvízi oldalán középvízi partbiztosítás épült termésközből a képen látható módon.

Frank Szabolcs

A fotók a szerző felvételei

Festett parapetfal Aradon

Védműfejlesztés az épülő szegedi Pick Arénához kapcsolódóan

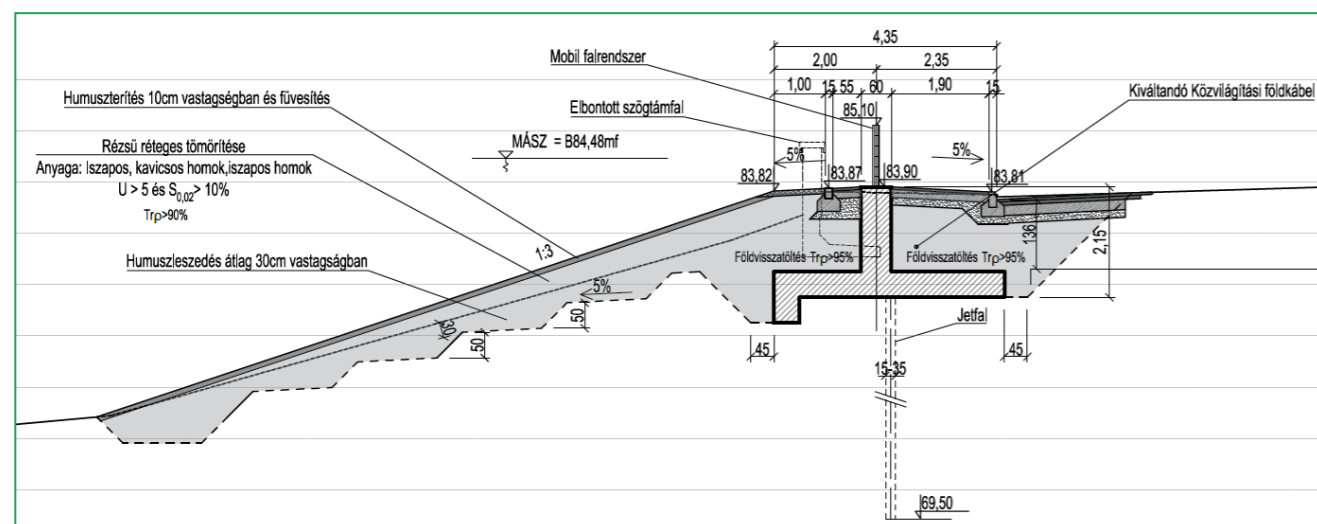
Szegeden a Felső-Tisza parti sportpálya helyén, a Tisza jobb parti elsőrendű védmű 16+100 tkm szelvény környezetében, a töltés mentett oldali előterében épül a Pick Aréna multifunkcionális sportcsarnok, melynek alapozási munkálatai 2020 márciusában kezdődtek meg.

A csarnokra vonatkozó engedélyezési tervdokumentációt Igazgatóságunk 2019 decemberében hagyta jóvá. A kiviteli tervek készítése során további talajmechanikai fúrások készültek, melyek a csarnok környezetében a töltés alatt vízáteresztő talajréteget azonosítottak. Az iszapos homok réteg a védmű koronája alatt 8-13 méter, míg a csarnok töltés felőli oldala alatt 3-7,5 méter mélységben húzódik. A csarnok alapozása fúrt cölöpökkel készült el, azonban a csarnok alatt a talaj teherbíró-képességének növelése céljából kavicscölöpök kerültek betervezésre. Ezek a kavicscölöpök a vízáteresztő réteg feletti fedőréteget „átütötték”, melynek következtében egy rendkívüli tiszai árhullám levonulása esetén jelentősen megnövekedett a mentett oldali területeken megjelenő fakadóvizek előfordulásának esélye, mely a csarnok üzemeltetését is ellehetetlenítette volna. Továbbá egy buzgár kialakulása is nagyobb valószínűséggel következhetett volna be, mely már nem csak a csarnokot, hanem Szeged városának elöntését okozhatta volna egy talajtörés okán bekövetkező töltésszakadás eredményeként. Ennek érdekében, hogy ezen okok miatt a térség árvízi biztonsága helyreállításra kerüljön szükségessé vált a projekt kiegészítése új árvízvédelmi létesítmények megtervezésével és megépítésével.

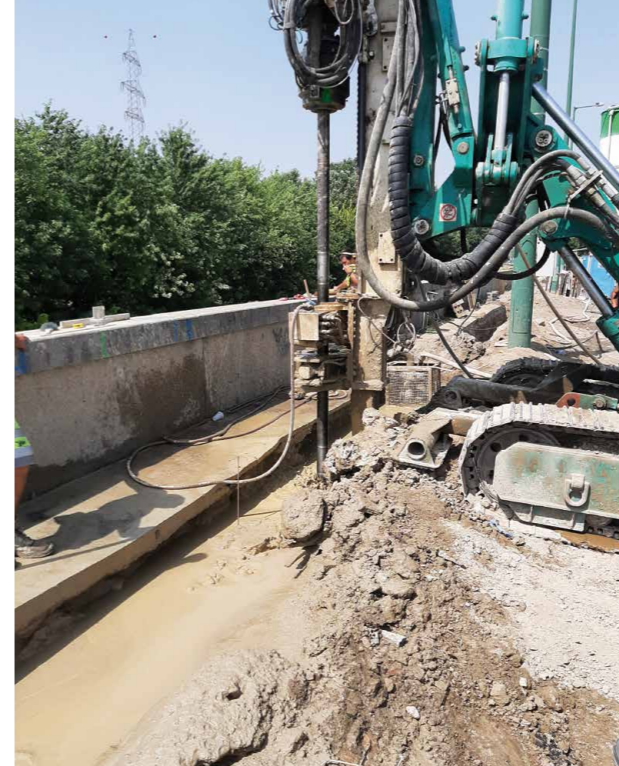
Ezen létesítményekre a vízügyi hatóság 2020 decemberében adta ki a vízjogi létesítési engedélyt, mely alapján a Tisza jobb parti elsőrendű árvízvédelmi mű 15+918-16+538 tkm szelvényei, azaz a halászcárdákhoz vezető rampa és az Etelka sori kulisszanyílás között ~620 fm hosszúságban ~14,5 méter mélységű jettfal építése, a meglévő szögtámfal elbontása, valamint új szögtámfal építése fog megvalósulni 1,2 méter magasságú mobil árvízvédelmi rendszerrel, a mellékelt mintakeresztiszelvény alapján [1. kép]. Az engedélyes és kiviteli terveket a Mélyépterv Komplex Zrt. készítette el.

A kiegészítő árvízvédelmi létesítmények kivitelezési munkálatai a West Hungária Kft. által – aki a csarnok generálkivitelezője is – 2021. június végén kezdődtek meg a jettfal építésével [2. kép]. A jettfal a meglévő, elbontandó, az 1980-as években épült szögtámfal talplemezének mentett oldali szélén létesül. Elsődleges feladata a szivárgási út lezárása, illetve a szivárgási út hosszának növelése. A jettpanelek egymáshoz illeszkedésével teljes mélységében – a vízvezető réteg magasságában is – az injektáló anyag összetételének köszönhetően 10-8 m/s áteresztőképességi együtthatóval rendelkező fal jön létre, oly módon, hogy a betonitból, mészkőlisztből, cementből és vízből álló injektáló anyag 400 bar nyomáson kerül a talajba. Eddig 335 fm hosszú jettfal készült el.

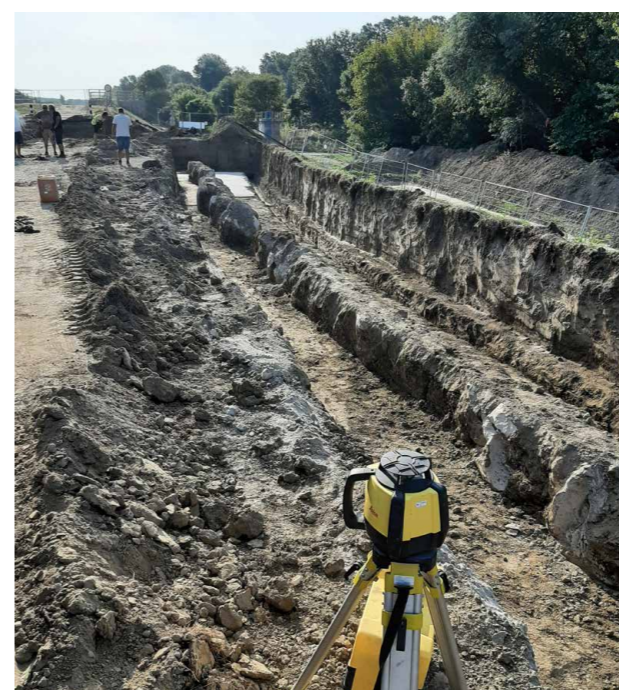
A jett géplánc előrehaladásával az érintett védmű keleti végénél augusztus elején kezdődött meg a meglévő szögtámfal bontása [3. kép], majd az új szögtámfal munkagödrének kialakítása [4. kép]. Az új szögtámfal vasalását, zsaluzását és betonozását [5. kép] szeptember elején kezdte meg a kivitelező.

1. kép

2. kép

4. kép

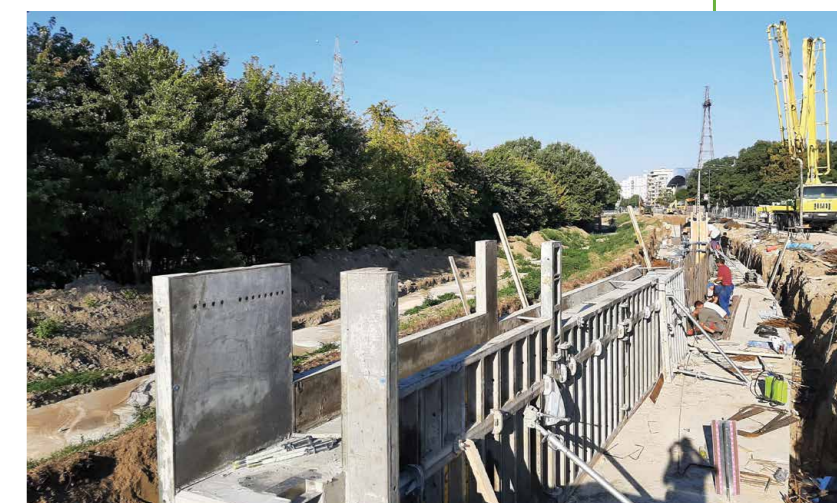
Az új szögtámfal függőleges falába kerülnek elhelyezésre a mobil árvízvédelmi rendszer lehorgonyzó talpszerelevényei 2, illetve 3 méterenként. A fejlesztéssel érintett védszakaszon 1,2 méter magas mobil árvízvédelmi fal kiépítésére lesz lehetőség, mely alól csak a hullámérre vezető út kulisszanyílása jelenti a kivételt, ahol a terepadottságokhoz illeszkedve 1,4 méter magasságú fal létesül.

A kiviteli munkálatok befejezése, illetve az új létesítmények átadása tervezetten november 30-ig meg fog történni.

Fotók: Sári Csaba

3. kép

5. kép

SÁRI Csaba

szakágazati vezető
Árvízvédelmi és Folyógazdálkodási
Osztály

2005 óta az ATIVIZIG munkatársa

- ▶ a szakhatóságok felkérése alapján gondoskodik a hatósági és szakhatósági szakmai vélemények kialakításáról, valamint részt vesz a felügyeleti ellenőrzéseken
- ▶ közreműködik a nemzetközi, különösen a határvízi egyezményekből adódó feladatok ellátásában
- ▶ közreműködik a szakágazatot érintő pályázatok műszaki munkarészének összeállításában

BARLA Csaba

kiemelt műszaki referens,
Műszaki Biztonsági Szolgálat
2016 óta az ATIVIZIG munkatársa

- ▶ közreműködik az Igazgatóság nemzetközi és hazai pályázati tevékenységének műszaki koordinációs feladataiban
- ▶ részt vesz a felújítási és energiahatékonysági pályázatok, ill. egyéb lehetőségek kidolgozásában, felügyeli azok megvalósulását
- ▶ létesítményfelelősként ellátja a tervezési folyamatok műszaki követését, engedélyes és kiviteli tervek műszaki vonatkozású ellenőrzését, beruházói műszaki elvárások érvényesítését

Interaktív elemekkel bővült a Vízügyi Történeti Emlékhely

Az Alsó-Tisza-vidéki Vízügyi Igazgatóság Maros-toroki gátorháza ma Vízügyi Történeti Emlékhely, amely – többek között – bemutatja a kubikusok életét, munkáját, mindennapi használati eszközeit.

A világvárvány enyhülésével újrainítottak a múzeumot, így a Vízügyi Emlékhely is.

A pandémia alatt az ATIVIZIG Szegedi Szakasz-mérnökségének, a Vagyongazdálkodási és Üzemeltetési Osztályának, valamint a Műszaki Biztonsági Szolgáltatnak a munkatársai összefogtak és együttműködésük eredményeként interaktív elemekkel bővítették a kiállítóhelyet.

Az új kellékeknek köszönhetően a látogatók testközelből ismerhetik meg a kubikusok nehéz életét és próbálhatják ki korabeli szerszámaikat, munkaeszközeit. Természetesen a jelenkori vízügyes eszközei is megjelennek, s ezek egyvelegként tehetnek próbát a bátor érdeklődők, átélhetik egy múlt században élt kubikus mindennapi megpróbáltatásait.

Az elméleti tudás megszerzése – egy kellemes előadás – után indul a gyakorlati program, amelyben a látogatók telelapátolhatják homokkal a fából vagy a vasból készült kubikus talicskát, amit azután a

töltésoldalra, vagy egy kis dombra fel is tolhatnak. Majd következhet a homok jutazsákba lapátolása, amely az árvízi védekezések ma is egyik legfontosabb lépése. Ha elfáradt a „munkás”, jöhet a „pihenő”, amelyhez azonban fel kell építeni a kubikus kunyhót, amely az Emlékhelyen egy jelképes, elemekből összerakható kis kalyiba. Persze a kisgyerekek, vagy bátortalanabb vendégek sem maradnak feladat nélkül, ők kirakózhathatnak, amely aztán egy jóízű beszélgetés alapja lehet, így a vízügyes szakmai rejtelmekről további ismereteket szerezhetnek az érdeklődők az Emlékhely munkatársaitól.

Az interaktív program első látogatói a Somogyi Károly Városi és Megyei Könyvtár által szervezett; „A víztől vett város – árvíz és újjáépítés” című helyismereti tábor diákjai voltak júliusban. A 12-14 éves gyerekek őszinte örömmel próbálták ki mindent, kézzel-kézre járt a lapát, a talicska, a homokzsák, sok hasznos munkafázist megismertek és új elméleti ismereteket szereztek a vízügyes szakmai rejtelmekről, szépségéről.

Azóta több család, kisebb-nagyobb baráti társaság és csoport is próbát tett már, például szeptember első napján a Szegedi Tudományegyetem Juhász Gyula Pedagógusképző Kar ifjú tanárjelöltjei szereztek élménytelmi ismereteket.

Az Alsó-Tisza-vidéki Vízügyi Igazgatóság szeretettel vár minden érdeklődőt a szegedi kiállítóhelyre! (Bővebb információ: <http://www.ativizig.hu/vizugyimuzeum/>)

A fotók a szerző felvételei

KOVÁCS Szilvia

PR referens, Titkárság
2020 óta az ATIVIZIG munkatársa

- szervezi az Igazgatóság külső és belső kommunikációját
- ellátja, koordinálja az Igazgatóság projektjeinek kommunikációs tevékenységeit

Erőfeszítések Magyarországon az ivóvízkinccs megvédésére a történelem sodrában

Mindenki előtt ismeretes, hogy az Alsó-Tisza-vidéki Vízügyi Igazgatóság jelentős figyelmet fordít a kezelésében lévő ingatlanok műszaki állapotának megővására, ezek felújítására, a kornak megfelelő technikai állapotok és fenntartható, biztonságos üzemeltetési feltételek megteremtésére. Ennek szellemében a Szeged, Irinyi utca 1. szám alatti, Igazgatóságunk kezelésében lévő ingatlan esetében is nagyvolumenű rekonstrukciós munka vette kezdetét. Így át kellett gondolni az eddig ott üzemelő kiszolgáló egységek helyét, helyzetét.

A Vízügyi és Vízügytő-gazdálkodási Osztály feladatai közé tartozik tervtárunk és tanulmánytárunk kezelése, gondozása. Sajnálatos módon az osztály leterheltsége, kapacitás hiánya miatt ezen feladatok az elmúlt években háttérbe szorultak, azonban a folyamatban lévő felújítási munkára tekintettel át kellett gondolnunk e tevékenységünket. Bakacsi Gábor, osztályunk munkatársa kapta feladatul a tervtár és tanulmánytár rendezését, rendszerezését. Munkája következtében több történelmi jelentőséggel bíró irattal, üggyel is találkozott. Ezek közül szeretnék ezúton egyet megosztani a tisztelt olvasóval.

Jelenleg az érvényben lévő Magyarország Vízügytő-gazdálkodási Terve, valamint a Nemzeti Vízügystratégiánk (Kvassay Jenő terv) nagy hangsúlyt fektet a klímaváltozás által veszélyeztetett vízkészleteink mennyiségi és minőségi állapotának megővására, javítására.

Visszatekintve a történelmi időkre, több mint 100 éves távlatból megállapítható, hogy az akkori hatóságok, hivatalok már akkor figyeltek értékes ivóvízkinccsünk megővására. Igaz, hogy a hatósági malmok egy kicsit lassan öröltek, de végül is több hivatalos álláspont is született az ügyben, melynek eredményekén a szóban forgó kút üzemeltetéséhez a kérelmező engedélyt kapott.

Történt ugyanis, hogy egy hódmezővásárhelyi gazda tanyáján ártézi kutat akart fúrtni.

Emiatt 1914. évben beadta ez irányú kérelmét a Magyar Királyi Kultúrminiszteri Hivatalba, az akkor még Magyarországhoz tartozó Aradra, ahonnan a hódmezővásárhelyi polgármesternek címezve, hiánypótlást küldtek vissza:

„...ártézi kutra vonatkozó iratokat és terveket azon javaslattal van szerencsém visszaküldeni, miszerint folyamodót felhívni szíveskedjék, miszerint kérvényét és annak mellékleteit az 1200/1914.sz. Földm. min. rendelet 5.§-a intézkedéseinek megfelelően pótlólag egészítse ki, hogy az érdemi elbírálás alá vehető legyen.”

Az ügy következő feljegyzése 1925. évből származik, amikor is a polgármesteri hivatal március 31-i dátummal megkeresést küldött a „Tekintetes Magyar Királyi Kultúrminiszteri Hivatalnak” - Budapestre. **Trianon miatt már nem Aradra! – valószínű ezen történelmi eseménnyel magyarázható a hosszadalmas ügyintézés.** Innen az iratok véleményezésre április 20-án átküldésre kerültek a Magyar Királyi Földtani Intézethez. A visszaérkező vélemény alapján 1925 augusztusában „véghatározat”, októberében „engedélyokirat” készült. Mindkettő rendelkezett az ivóvízkinccs védelméről:

„...csak a tényleges használat idején történhessék kifolyás, különben a kút zárva legyen. Állandó és felesleges vízfolyás nem engedélyeztetik.”

Hat hónapon belül teljesíteni kellett az előírásokat, különben elvesz az engedély.

1926 júniusában a Budapesti Magyar Királyi Kultúrminiszteri Hivatal az alábbiakat írta a polgármesternek:

„Megkeresésére Török Péter hmvhelyi lakos árt. kutjának sikertelen felülvizsgálata tárgyában a jkv. visszarakása kapcsán felkérjük, szíveskedjék határozatilag intézkedni és engedélyest kötelezni, hogy kutja különbeni hatósági lezárásának terhe alatt a határozat kézhezvételétől számított 60 nap alatt kutját az engedélyokirat rendelkezéseinek megfelelően alakítsa át.”, amennyiben ez nem teljesül:

„tegyen előterjesztést a kut lezárására és engedélyes ellen a kihágási eljárás megindítása iránt.”

A 1927. évben kelt határozat szerint minden rendben, hiszen *„...ártézi kút az engedélyokirat rendelkezéseinek megfelelően van elkészítve...”*

Azonban az **1928. évből** datált iratok már mást sejtetnek. Érdekes, hogy egy, februárban kelt műszaki leírásban a technikai adatokon túl, indoklás is szerepel; mely rámutat arra, hogy miért volt szükség a kút létesítésére, valamint itt már vízvédelmi javaslatok is megfogalmazódnak.

„4. A kút létesítését szükségessé tette azon körülmény, hogy az ásott kút vize fertőzött és a tanyában tartózkodó 10 ember, 45 drb. szarvasmarha, 18 drb. ló, 70 drb. sertés, és 40 drb. juh, valamint nagyobb mennyiségű aprójószág másképpen ivóvízhez nem juthat.”

„5. A kút és kifolyó fagymentes csappal lesz felszerelve úgy, hogy felesleges elfolyó víz nem lesz.”

1928 áprilisában a Magyar Királyi Földtani Intézet a Magyar Királyi Kulturmérnöki Hivatalnak küldött átirata is felhívja a víztakarékosságra a figyelmet.

„Török Péter hódmezővásárhelyi lakos 950 sz. tanyáján 1913-ban létesített ártézi kútja utólagos engedélyezéséhez csak azzal a feltétellel járulhatunk hozzá, ha az engedélyokiratban a kérvényező kötelezve lesz arra, hogy kútja főcsövét megfelelő, vízpazarlást megakadályozó zárszerkezettel látja el.”

Továbbá egy ütős mondattal is találkozunk a korabeli anyagokban, ami hanyag munkavégzésre, esetlegesen megvesztegetésre utalhat.

„Tisztelettel legyen szabad felhívunk a tek. kulturmérnöki hivatal becses figyelmét arra a jelenségre, hogy a hódmezővásárhelyi ártézi kút kérvényezői műszaki leírásai közül azok, amelyek Reich műszaki tanácsos aláírással vannak ellátva, a vízpazarlást megakadályozó zárócsap felszerelését a legtöbb esetben csak ígérik, hogy az „fel lesz szerelve”, mint például jelen esetben is, holott 1913 óta áll készen a kút. „

1928 szeptemberében „Hódmezővásárhelyi város polgármesterétől” kiadott engedélyokirat 4.§. b. pontja is rendelkezik a takarékoságról:

„Engedélyes köteles: kútját szűrővel és oly szabályozó szerkezettel (csőmagasítással, vagy légkazánnal), továbbá önműködő fagymentes zárócsappal ellátni, hogy a 3.§.-ban megállapított vízmennyiségnél több elfolyásra ne juthasson és az is csak a tényleges használat idején. Állandó, avagy felesleges vízfolyás nem engedélyeztetik.”

6.§. „Az engedélyokirat kézbesítésétől számított 6 hónapon belül az 1-4 §-okban felsorolt

munkálatokat be kell fejezni, különben az engedély hatályát veszti.”

1931. januárban kelt végzés alapján **1930 októberében** megtartott helyszínelés jegyzőkönyve még mindig nem találja rendben a kútat.

„A kút zárócsappal felszerelve nincsen, míg a szabályozó csap a kifolyó csövön van. A közki-folyón sem záró, sem szabályozó csap nincsen. Nagyfokú vízpazarlás van.”

„Miután az engedélyezett vízművek(kút) az engedélyokirat rendelkezéseivel megegyezőnek nem találtattak, javasolja eljáró tanácsnok, hogy az engedélyezett vízművek felülvizsgálatnak ne mondassanak ki.”

Néhány idézet a **1932. márciusi** polgármesteri hivatali határozatból:

„A kút szabályozó tolózárral nincs felszerelve. A 3 drb kifolyó zárócsappal nincsen felszerelve.”

„60 nap alatt fenti hiányokat pótolja, azaz

A./ a kútra szabályozó csapot szereljen

B./ a kifolyókat zárócsappal lássa el, s ennek megtörténtét jelentse a város VIII. ügyosztályának”

„Utasítom a város VIII. ügyosztályát, hogy a határidőt tartsa nyilván s a terminus letelte után, alkalmilag szakértő közbejöttével engedélyes terhére új felülvizsgálatot tartson. Amennyiben pedig ezen újabb felülvizsgálat sem lenne eredményes, az elrendelt pótlásokat engedélyes költségére hatósági úton eszközölje.”

Visszatekintésünket végül egy **1932. szeptemberi** jegyzőkönyvben foglalt megállapítással zárjuk:

„Az anyakút szabályozó és záró csappal, valamint felszálló csővel fel van szerelve, míg a kifolyócső le van szűkítve és zárócsappal el van látva.”

1914-1932 közt eltelt 18 év, de végül csak sikerül véget vetni a vízpazarlásnak.

Megjegyzés: az idézetek korhű dokumentumokból származnak.

Összeállította:
Bakacsi Gábor gyűjtőmunkája alapján
Barla Enikő

Hidrológiai összefoglaló a 2021.06.01 – 08.31. közötti időszakról

CSAPADÉK

A mögöttünk álló nyár folyamán jelentős vízhiánnyal kellett szembenéznie az ágazatnak.

Legszárazabb hónapunknak június bizonyult, a lehullott 13,4 mm csapadék a sokéves átlag mindössze 18%-át érte el. Említésre méltó csapadékot a harmadik dekád közepén észleltünk, ekkoriban átlagosan 7,6 mm hullott.

A nyár második hónapjában némileg emelkedett a csapadékhajlam, a sokéves átlag 81%-a esett le, ami 45,2 mm volt. Júliusban az első dekád végén és a második dekád közepén esett a legtöbbet, eleinte 10 mm, illetve a második dekádban 35 mm.

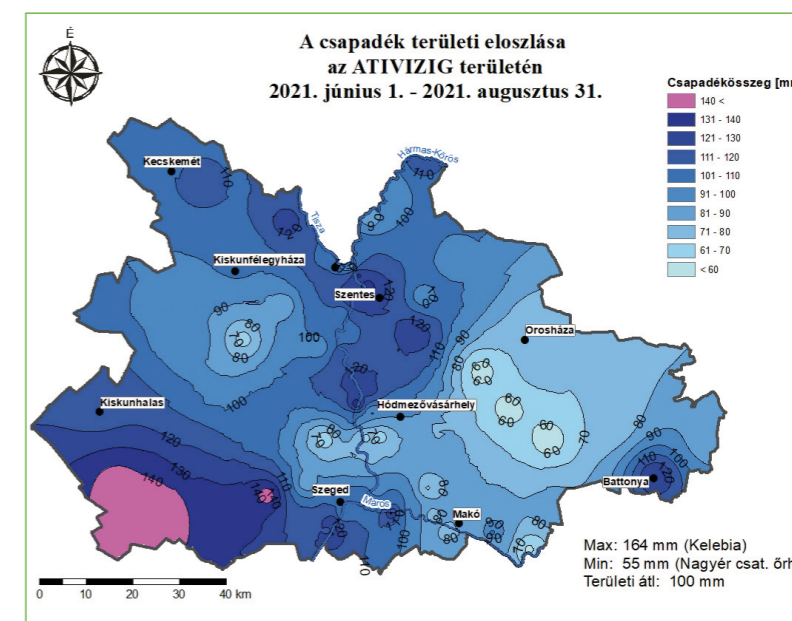
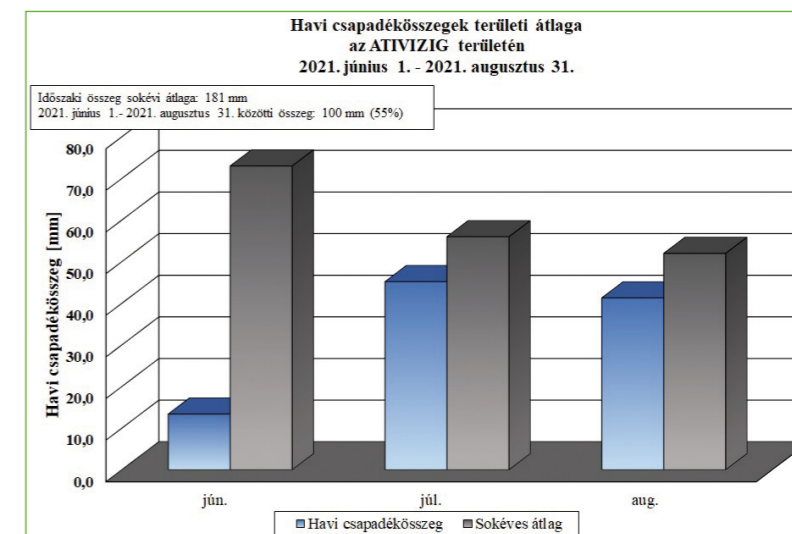
Augusztusban minimálisan csökkent a csapadékösszeg, 41,3 mm hullott, ami az ilyenkor szokásos összeg 79%-a. Az első dekádban 13 mm-t regisztráltunk, majd a harmadik dekádban megnőtt az esős napok száma. Ebben az időszakban 28,1 mm esett az ATIVIZIG területére.

Területi eloszlását tekintve a legtöbb az Igazgatóság délnyugati, középső és északi peremén esett. Ennél kevesebbet a nyugati és délkeleti területeinken mértünk. A helyi maximumot Kelebián észleltük, 164 mm-t, míg a minimum Nagyér csatornaórház környezetében fordult elő, 55 mm.

A Tisza vízgyűjtőjén az ATIVIZIG területéhez hasonló körülmények uralkodtak, szintén az átlagosnál kevesebb csapadék hullott. A három hónap során átlag 192 mm esett, 81%-a az ilyenkor megszokottnak.

HŐMÉRSÉKLET

A vizsgált időszak középhőmérséklete az átlagosnál jelentősen magasabban alakult. A három hónap során összességében 2,1°C-kal melegebb értékeket mértünk a sokévi átlagoknál.

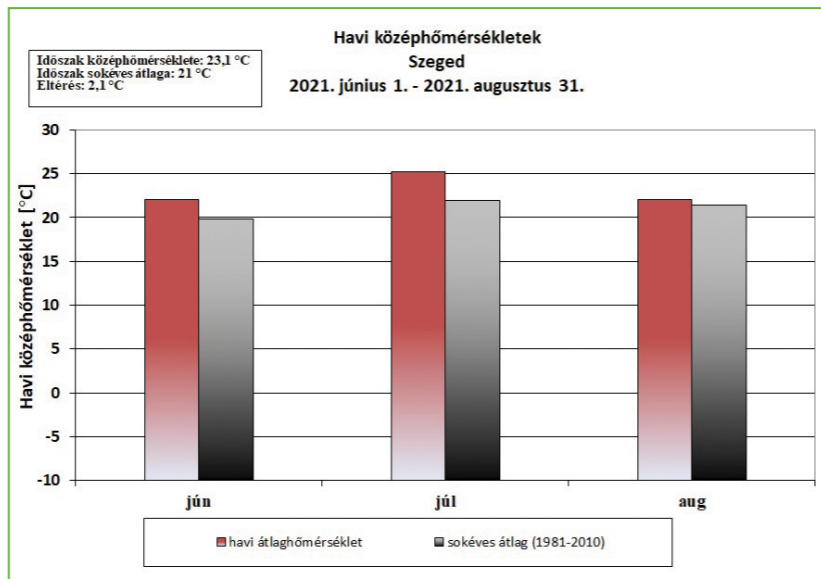

Júniusban 22°C-os havi átlagot mérhettünk, ami 2,2°C-kal haladta meg a sokévi átlagot. A hónap elején még a szokottnál hűvösebb volt, az első dekád közepétől kezdődően viszont a hónap végéig a minimumok és a maximumok átlag feletti értékeként jelentek meg. A második és a harmadik dekád közepén előfordultak fronttevékenységek, amik átmenetileg lehűlést okoztak, az elvonulásuk után azonban visszatért a perzselő forróság.

Júliusban az átlaghoz képest tovább melegedett az időjárásunk. 25,2°C-ot mértünk a hónap során, 3,2°C-kal haladta meg az ilyenkor szokásos értékeket. Júniushoz képest nagyobb napi és havi hőingást figyelhettünk meg. A hónap legnagyobb részében az előző hónaphoz hasonlóan a maximumokat és a minimumokat meghaladó hőmérsékletekkel találkozhattunk. A hónap közepéig jelentős lehűlés nem történt, majd a második dekád végére egy hidegfrontnak köszönhetően mérséklődött a forróság. A harma-

dik dekád ismét rekord közeli meleget hozott, ami a hónap végéig kitartott.

Augusztusban csökkent a hőmérséklet, de továbbra is átlag feletti értékeket tapasztaltunk. 22,1°C-os havi középhőmérsékletet mérhetünk, ami 0,7°C-kal haladta meg az ilyenkor szokásos értéket. A hőingás júliushoz hasonlóan magas volt, mindössze a hónap vége felé csökkent ez a tendencia. A második dekád közepéig az átlagnál melegebb volt, egy hidegfrontnak köszönhetően átmeneti lehűlés történt, majd egy rövid melegebb ciklus következett, amit ismét egy hidegfront követett. A hidegfront nyomán a nyári időjárás már nem tért vissza a hónap végéig.

FOLYÓK VÍZJÁRÁSA

Június elején a kezelésünkben lévő vízfolyásokon a májusi csapadéktevékenységek nyomán kialakult árhullám apadó ága miatt a medrek többnyire telített állapotban voltak. Ezt követően a tartós júniusi csapadékhiányból kifolyólag július elejéig egy jelentéktelen emelkedéstől eltekintve folyamatos apadás volt jellemző folyóinkon, a Hármas-Körös Szarvasnál a nyár folyamán végig a békésszentandrás duzzasztás hatása alatt állt. A Tisza vízgyűjtőjén június végén és július elején tapasztalt esők eredményeként átmeneti vízszintemelkedéseket okoztak július második és harmadik dekádjában, de az árhullámok egyike sem közelítette meg a készültségi szintet.

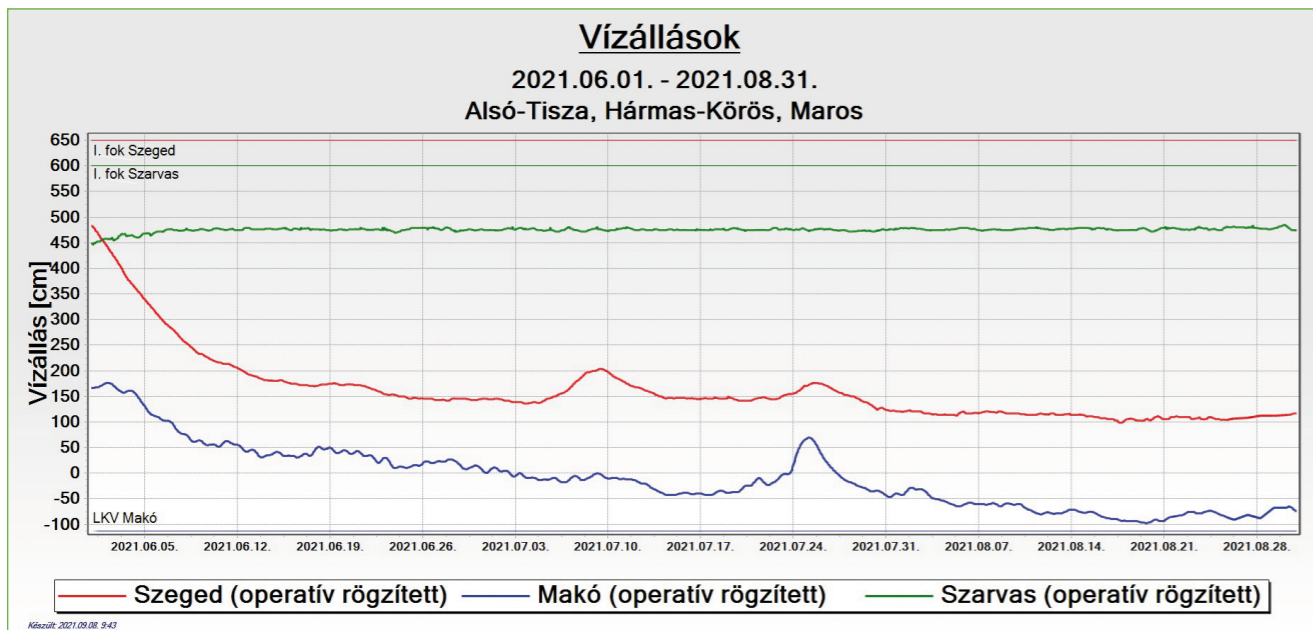
Augusztusban az összes folyószakaszon kisvízes állapot volt jelen, a Maroson a hónap vége felé LKV közeli szintet megközelítve. Említésre méltó emelkedés egyik folyónkon sem történt.

TALAJNEDVESSÉG

A talajnedvesség a májusi csapadékból bő időjárást követően a vízhiányos nyári hónapokban folyamatosan csökkent, helyenként holtvíztartalom közeli állapotot előidézve. A nyár elején a talaj legfelső, 0-20 cm-es rétegének nedvességtartalma 25-40% körül mozgott, ami júliusban némileg nőtt, 40-70% közé, majd augusztus végére 70-90% közötti telítettségi értékek voltak jellemzők. A középső, 20-50 cm-es réteg nedvessége június és július során 20-30%-ot tett ki, augusztusban 20-40% víztartalom fordult elő. A legalsó, 50 és 100 cm közötti réteget júniusban még 60-70% közötti érték jellemezte, ami júliusban 35-50%-ra, augusztusban 25-40%-ra csökkent.

TALAJVÍZJÁRÁS

A talajvízszintek a nyári vízhiány következményeként folyamatosan csökkentek. A nyár folyamán a nyugvízszint Igazgatóságunk területén

2-6 méter mélyen feküdt. Júniusban 15-20 cm-es süllyedés volt jellemző, ami júliusra helyenként meghaladta az 50 cm-t is. Augusztusra némileg mérséklődött a tendencia, azonban így is 20-30 cm apadás történt. A 3 hónap során a Duna-Tisza-közi területeken mélyebben, míg ettől keletre magasabban feküdtek a vízszintek.

ELŐREJELZÉS

Az OMSZ augusztus végén kiadott hosszú távú előrejelzése szerint az előttünk álló ősz eleinte átlagosan csapadékosnak ígérkezik. Szeptemberben az átlagnál melegebb, októberben és novemberben átlagosan meleg hőmérsékletre lehet számítani.

A 11.05 belvízvédelmi szakasz bemutatása

2020 óta vagyok a belvízvédelmi szakasz védelemvezetője. Területi fokozat elrendelésére ezen beosztásom alatt még nem került sor, így a szakasz bemutatását az eddig megszerzett terület ismeretemen, a védelmi terv és a szakaszmérnökségi kollégák védekezési tapasztalatai alapján tudom megtenni.

FÖLDRAJZI FEKVÉS

Az ATIVIZIG Csongrádi Szakaszmérnökség nyugati és déli területeit öleli magába ez a terület. Északon az Alpár-Nyárlőrinci-főcsatorna, keleten a Tisza folyó, délen a Dong-éri-főcsatorna, Nyugaton a Csukáséri-főcsatorna határolja a szakaszt, mely négy öblözetre osztható fel:

35/1. Alsó-főcsatorna	88,83 km ²
35/2. Felső-főcsatorna	66,32 km ²
35/3. Vidre-éri	93,33 km ²
35/4. Csongrádi	10,94 km ²
11.05 bv szakasz területe összesen:	259,42 km²

A terület jellemzően mélyártéri (215,51 km²), mely egyetlen kifolyási ponttal rendelkezik a Vidre-éri szivattyútelepen keresztül, melynek befogadója a Vidre-éri hullámtéri csatorna. A hullámtéri csatorna közvetítésével a fő befogadó Tiszába maximálisan 5,1 m³/s vízmennyiség vezethető 2372,9 km² összterületről, ez 21,44 l/s/km² fajlagos gravitációs kiépítettségének felel meg. Mentésített települések: Csongrád, Csanytelek, Felgyő, Tömörkény

Mentesítő csatornák:	
Alsó-főcsatorna (Tömörkény, Csanytelek mentesítése)	9,45 km
Felső-főcsatorna (Csongrád mentesítése)	18,16 km

TURCSÁNYI Áron
monitoring referens,
Vízrajzi és Adattári Osztály

2019 óta az ATIVIZIG munkatársa

- ▶ részt vesz a vízrajzi tevékenységgel kapcsolatos napi gyorsadat-forgalom lebonyolításában
- ▶ közreműködik a vízrajzi távmérőrendszer üzemeltetésében, a regisztráló és kommunikációs szoftver folyamatos működtetésében
- ▶ ellátja a rendszeres és eseti vízrajzi mérések végzésével és feldolgozásával kapcsolatos feladatokat

Vidre-éri főcsatorna (Felgyő mentesítése)	12,89 km
Vidre-éri ök. csatorna	4,73 km
Vidre hullámtéri csat.	2,16 km
VGT-től átvett csatornák	96,86 km
	144,25 km

Meder és vésztározási lehetőség:
1594 ha 19.16 millió m³

Belvízvédelmi szakaszunkhoz 6 db gát- és csatornaőrjárás tartozik.

DOMBORZAT, TALAJVISZONYOK

A belvízvédelmi szakasz területe túlnyomórészt sík jellegű. Észak-Nyugatról Dél-Kelet felé lejtő, a magassága 85 mB.f-ről 80 mB.f-re csökken. A belvízvédelmi szakasz Keleti határán, a 80 m-nél alacsonyabb területszegélyen, öntési iszap és kőzetliszt alkotja a felszínt. Különösen jellemző ez a Csongrádi öblözetre, ahol a város területének kivételével csak ez a kőzetfejlés található. A belvízrendszer K-i határát képező árvízvédelmi töltés alapját 4-5 m vastag öntésszap réteg választja el a vízvezető homokrétegtől. Ez a gyengén vízzáró fedőréteg Csongrád alatt kiékelődik.

HIDROLÓGIAI JELLEMZŐK

A csapadék éven belüli eloszlására jellemző, hogy 40%-a a téli félévben, 60%-a pedig a nyári félévben hullik le átlagosan. Az éven belüli csapadékjárássra jellemző a nyáreleji (május-júniusi) maximum, egy nyárvégi minimum, majd a mediterrán hatás egy másodlagos késő őszi maximumot eredményeztek (ez el is maradhat, mivel kialakulásának valószínűsége 20-30%). Téli időszakban a csapadékminimum jellemző, ennek következtében számottevő vastagságú

hóréteg ritkán alakul ki. Az évszázadban a legnagyobb hóvastagság 1940 januárjában és 2003 februárjában haladta meg az 50 cm-t, 30 cm-nél vastagabb hóréteg az utóbbi fél évszázadban csak 1942, 1954, 1966, 1985 1995 és 2003 januárjában volt. A hóborítás átlagos tartóssága nem éri el a 30 napot.

MEZŐGAZDASÁGI VÍZHASZNOSÍTÁS

A működési területen két öntöző rendszer épült ki:

- ▶ Csanyteleki öntözési rendszer
- ▶ Vidre-éri öntöző rendszer

A mezőgazdasági vízszolgáltatást a helyi társulat végzi az ATIVIZIG közreműködésével. Jelenleg fejlődés mutatkozik az öntözés terén, három halastó és három gazda veszi igénybe a szolgáltatásainkat.

BELVÍZ-VESZÉLYEZTETTSÉGI INDEX

A 05. sz. belvízrendszerben a teljes területre vetítve: A belvízmentes terület:

10,5%

A belvízzel mérsékelten veszélyeztetett terület:

20,4%

A belvízzel közepesen veszélyeztetett terület:

55,1%

A belvízzel erősen veszélyeztetett terület:

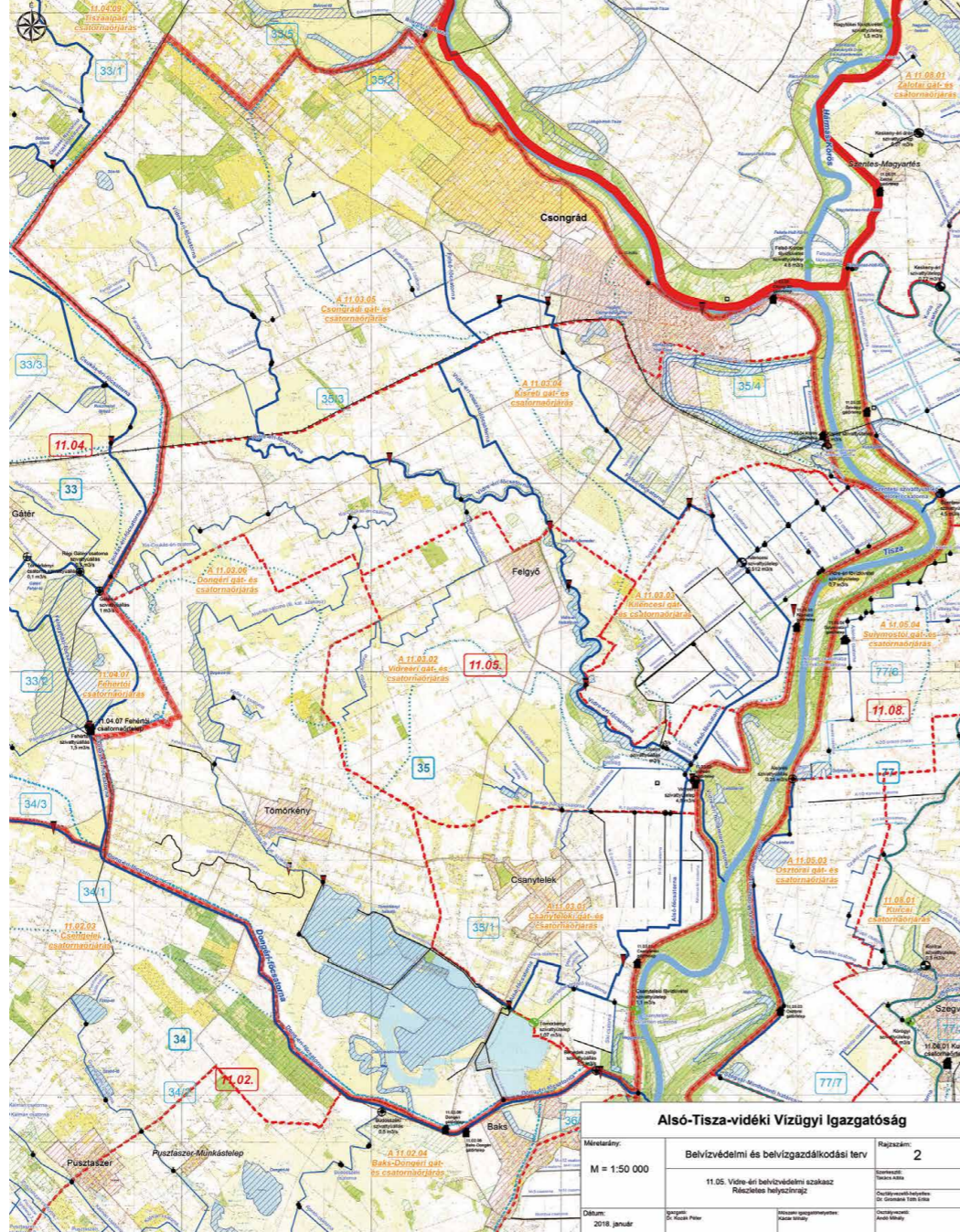
14,0%

SAJÁTÓSSÁGOK

A kialakuló talaj- és belvíz szinteket nagyban befolyásolja a Tisza vízszintje. Jelentős a buzgár veszélyes területek száma.

A rendszerben található csatornák mélyártéri jellegűknél fogva kis eséssel, kis vízsebességgel rendelkeznek. Ebből adódóan rendkívül érzékenyek a benőttségre és a feliszapoltságra.

Az eddigi védekezési tapasztalatok alapján a védekezés fő célja a víz mielőbbi zavartalan eljuttatása az átemelő Vidre-éri szivattyútelepre, ezért fokozott figyelmet kell fordítani a főcsator-

Részletes helyszínrajz

Alsó-Tisza-vidéki Vízügyi Igazgatóság	
Méretarány:	M = 1:50 000
Belvízvédelmi és belvízgyűjtő-gazdálkodási terv	2
11.05. Vidre-éri belvízvédelmi szakasz Részletes helyszínrajz	
Dátum:	2018. január
Előadó:	Dr. Huszár Péter
Ellenőrző:	Dr. Balogh Endre
Ábrák készítője:	Dr. Huszár Péter
Ábrák ellenőrzője:	Dr. Balogh Endre

nák évi rendszeres gaztalanítására, vízkormányzó műtárgyak üzemképességére.

Pataki Dávid szakasz védelemvezető

PATAKI Dávid

szakaszmérnök, Csongrádi Szakaszmérnökség

2014 óta az ATIVIZIG munkatársa

- ▶ szervezi, irányítja és ellenőrzi a vezetése alatt álló Csongrádi Szakaszmérnökség munkáját, melyért egy személyben felelős
- ▶ szaktanácsadóval és szakirányítással közreműködik a helyi jelentőségű Igazgatósági feladatok ellátásában
- ▶ az Igazgatóság vagyonkezelésében lévő vizek, vízi létesítmények üzemelési és karbantartási feladatait hajtja végre

Román területről érkező öntözővíz-szolgáltatás

A Magyarországon rendelkezésre álló vízkészletek nem elégítik ki teljes mértékben a Mezőhegyes-Dombegyház-Battonya környéki gazdák az öntözővíz iránti igényeit, ezért az Alsó-Tisza-vidéki Vízügyi Igazgatóság a román partnereivel megkötött szolgáltatási szerződésben foglaltak alapján öntözővizet juttat a térségbe.

Az átvezetett vízmennyiségek havonta kerültek elszámolásra.

Az Alsó-Tisza-vidéki Vízügyi Igazgatóság (Vízvédelmi és Vízyűjtő-gazdálkodási Osztály) Akkreditált Mintavételi Munkacsoportja a szolgáltatott víz minőségét az idei év során havi rendszerességgel vizsgálta a Királyhegyesi-Száraz-ér 97+441-es szelvényében. A vízminőség – az elmúlt évek adataihoz hasonlóan – április hónapban sajnálatos módon nem volt megfelelő. A többi hónapban már öntözésre alkalmas vízminőséget mérünk a Királyhegyesi-Száraz-éren.

A határszelvénybe telepített vízminőséget vizsgáló állomás lehetővé teszi, hogy ezen a monitoring ponton a csatorna vízmennyiségéről és ennek minőségéről naprakész információink legyenek.

A vízhozammérések adatai alapján a vízszolgáltatás során mennyiségi vagy minőségi problémák adódtak, így a jövőben célszerű lenne alternatív megoldásokban gondolkodni a jó minőségű, és megfelelő mennyiségű öntözővíz szolgáltatása érdekében.

Barla Enikő – Balogh Endre

Fotók: Vízvédelmi és Vízyűjtő-gazdálkodási Osztály

Battonya mintavételi pont

Mérőállomás

Idén, az igazgatóságunk által igényelt ütemezésnek megfelelően, 1.500.000 köbméter nyersvíz átvezetését szerződöttük le, azonban a jelentős aszály következtében megnövekedett vízigény miatt már július hónap során kimerült az eredetileg lekötött mennyiség kerete. Augusztus végével a megrendelt összes vízmennyiség 2.489.194 m³-re nőtt. Az igényelt víz mennyisége havi bontásban az alábbiak szerint alakult: április-május 239.328 m³, június 400.464 m³, július 999.648 m³, augusztus 849.744 m³ vizet szolgáltatunk a gazdáknak.

BALOGH Endre

vízminőség-védelmi referens, Vízvédelmi és Vízyűjtő-gazdálkodási Osztály

2016 óta az ATIVIZIG munkatársa

- ▶ a területrendezési tervek vízkészlet-gazdálkodási és vízminőség-védelmi szempontok szerinti véleményezése
- ▶ vízminőségi és egyéb laborvizsgálatok végzése és értékelése, a vízrajzi monitoring tevékenységhez kapcsolódó egyéb laborvizsgálatok elvégzése, vízmintavételi terv készítése

Alábbi riportunk Nagypál Józseffel és feleségével Nagypálné Sánta Zsanettel került lejegyzésre, melyből megismerhetjük egy igazán népes család hétköznapjait.

Dr. Kozák Péter: Kezdjük történetünk elején, hogyan került a Család az ATIVIZIG-hez, voltak-e családi előzmények?

Nagypál József: Én odaszültem a „vashídi” gátórházhoz (11.03.04. őrjárás gátórházához), mert a szüleim ott voltak gátőrök. Nagyszüleim is gátőrök voltak. Nagypám, Nagypál József először Városföldön csatornaórként, majd a Viederéri őrjárásban volt gátőr, majd gátbiztos. Onnan vonult nyugdíjba 42,5 évi szolgálat után. Nagyszüleimmel nagyon jó kapcsolatom volt és nagypám sokszor vitt magával a feladatai ellátása során.

A vízügyi szolgálat megkezdése előtt a Zsoldos Ferenc Szakközépiskolában (Szentés) voltam szakoktató 2,5 évet. Andrikó János nyugdíjba vonulását követően pályáztam az állásra párommal, Zsanettel. Munkaviszonyunkat 2009. május 1-jével kezdtük meg. Az órház és a környezet új feladatok elé állított bennünket. A feladatok ellátáshoz Biatovszki László szakaszmérnök úr által vezetett kollektíva sokat segített a beilleszkedésben. Nagyon tisztelték nagyszüleimet, és így a mérce is igen magasra került velünk szemben. De végülis közösen sikerült beilleszkednünk.

Dr. Kozák Péter: Mik voltak az első tapasztalatok?

VÍZTÜKÖR *Interjú a Nagypál családdal*

Népes család lakja a Fehértői csatornaórházat

Nagypál József: Mi vagyunk a teknő alján, az összes víz ide szalad le hozzám. Ha az átlagostól egy kicsivel több víz szalad össze, már rögtön gondolkodni kell a zsilipek zárásán, a Gátéri Fehértó üzemeltetésén, hiszen azonnal problémát okozhatunk Pálmonostornán és Gátéron. Az első időszakban nagypám sokat kijárt és segített a napi feladatok végrehajtása, illetve az őszi szemlére történő felkészítésben. Amikor már beilleszkedtünk, összeházasodtunk 2011. február 21-én.

Dr. Kozák Péter: Hogyan került a „mélyvízbe”?

Nagypál József: 2010, 2011 és 2013-ban voltak jelentősebb belvizek az őrjárásban. Az első „mélyvíz” 2010-ben következett be. Mindösszesen 1 év „felkészülést” követően köszöntött be a 2010. évi belvív tavaszán. Biatovszki László szakaszmérnök úr sokszor segített szakmai tanácsaival a közös bejárások során. Akkor szivattyú provizórium telepítésére is sor került. Pálmonostora, Gátér került a belvív szorításába. Akkortájt rendkívül parázs hangulatú falugyűléseken kellett megvédeni a szakmai álláspontunkat sokszor a feltűzött helyi lakosokkal szemben. A kialakult belvízi szituáció jól mutatta, hogy a belterületi védelmi tervek, a vízlevezető létesítmények ismerete nélkülözhetetlen a sikeres védekezéshez. Sajnos néhány településen nem voltak meg ezen ismeretek, így a védekezés is nehezebb volt. Rossz volt látni, hogy a belterületi ingatlanok tulajdonosai közül jónéhányan a legkisebb feladatokat sem végezték el az ingatlanjaikról

történő vízlevezetés biztosítására. Sok helyen hiányoztak az ereszcatornák, a telkekről kivezető csatornák. Sajnos Pálmonostorán több lakóház is összedőlt.

Dr. Kozák Péter: És a család?

Jóskákánál összesen 4 testvér van, Zsanettéknál 3 testvér van. Így a nagy és összetartó családi kötelékek adtak! A szűkebb családi eseményeken 33!!! fő vesz részt.

Dr. Kozák Péter: Mi indította Önöket a nevelő szülői hivatás felé?

Nagypálné Sánta Zsanett: Nagyon szeretünk volna saját családot és ezért mindent meg is tettünk, de a gyermekáldás elmaradt. Először az örökbefogadás mellett döntöttünk, de első lépésként a nevelőszülőseget választottuk. Az ehhez szükséges 5 hónapos felkészítő tanfolyamot el is végeztük. Azonban amikor befejeztük a tanfolyamot beköszöntött a gyermekáldás, ráadásul rögtön „duplán”. 4-5 hónapos várandósság mellett jött a hír, hogy egy 2,5 éves kislány segítségére vár és úgy döntöttünk, hogy belevágunk.

Dr. Kozák Péter: Nem tartotta-tok a lelki tehertől?

Nagypálné Sánta Zsanett: Nagyon jó volt, hogy a kislány életünk részévé vált és a gyermekvárás közben már a saját történetünket láthattuk előre. Ő szólított bennünket Anyának és Apának először. Úgy éreztük, hogy neki is tudtunk segíteni. Sajnos a kislányt időközben elhelyezték, így az elválás nagyon megviselt bennünket. Valószínűleg, hogy a kicsik adtak erőt a továbblépéshez.

Dr. Kozák Péter: Hogyan készültek a feladatra?

Nem volt semmi különös felkészülés, jött minden ösztönösen.

Dr. Kozák Péter: Mi volt a család reakciója?

Nagypálné Sánta Zsanett: A család részéről természetes hozzáállás volt, mert a férjem családjában többen voltak nevelőszülők. Az én családom részéről is nagy szeretettel és támogatással fogadták a döntésüket. Mindkét részről nagy szeretettel fogadták és fogadják a családba érkező kisgyermekeket.

Dr. Kozák Péter: Eddig mennyi gyermeknek tudtatok segíteni?

Nagypálné Sánta Zsanett: Eddig hat kisgyermeken tudtunk segíteni. Volt, akit örökre fogadtak és volt, akit sikerült a saját családjához visszagonozni. De nem állunk meg, mert most is van 5 kisgyermek, akiket segítünk.

Nagyon jó érzés volt, hogy tudtunk segíteni a kisgyermeknek és segítettük a szocializációjukat. Jó, hogy családi környezetben nőhettek fel, nevelkedhettek és nem kellett nekik intézetbe menni.

Dr. Kozák Péter: Most hányan lakják az órházat?

Nagypálné Sánta Zsanett: Most 5 nevelt gyermek (két 13 éves

nagylány, két 11 éves fiú, egy 9 éves kislány) és az ikrek (9 éves kislány és kisfiú) jelentik a gyermekhadat az órházban + 2 fő felnőtt!!!

Dr. Kozák Péter: Hogyan telik egy „átlagos” nap?

Nagypálné Sánta Zsanett: Hétköznap 6 óra 20 perckor kel a család. A reggeli előkészületeket önállóan végzik, a fürdőt először a kicsik veszik igénybe, majd a nagyobbak. Addig én elkészítem a reggelit és ezt követően 7 óra 20 perckor elkezdődik az „objektum” elhagyása 2 kocsival (saját „iskolabuszszal”...). Amíg a gyermekek iskolában vannak, felkészítem az órtelepet a délutáni „rohamra”. Délután 4 óra körül érkeznek a gyermekek tele „élménnyel” és üres hassal. Délután megkezdik a felkészülést a következő napra, lecke ellenőrzés, gyakorlás a fő feladat. Ezt én felügyelem.

A délután gyorsan eltelik és persze egy kis játékot követően már mindenki nagyon éhes. Ekkor kezdődik a következő – sokadik – műszakom. A vacsora este 7-kor kezdődik és átlagosan 1 óra hosszát tart. Este 8 után kezdődik a fürdőszobák 2. műszakja és 9 körül záródik. Utána fél 10-ig lehet még tévézni és azt követően mindenkinek alvás van. (Így persze a fürdéssel először végzők tovább tévézhetnek.)

Dr. Kozák Péter: Mennyi tej, kenyér fogy?

Nagypálné Sánta Zsanett: Napi 2 kg kenyér és némi kifli, zsemle a napi mennyiség. Alapvetően nem figyeljük a fogyást, mert minden kartonra van vásárolva. Ebédre minimum 20 szelet rántotthúst igényelnek

a gyermekek. Pizzából 3 tepsis szükséges. Süteményből is általában 3 tepsi készül, de az órházban nem láttunk még süteményt megszáradni...

Dr. Kozák Péter: Milyen az első találkozás az új jövevényekkel?

Nagypálné Sánta Zsanett: Először általában két személy hozza a gyermekeket. Az első néhány nap nagyon nehéz, mert a gyermekek általában folyamatosan sírnak az ismeretlen körülmények miatt. Kell jó pár nap ahhoz, hogy megszokjuk egymást. A kis jövevények hamar megszokják az új körülményeket. Folyamatosan látják, hogy nyugodt, rendezett körülmények között vannak és gyorsan megnyugszanak. Látják, hogy szeretik őket és vigyáznak rájuk. A megnyugvásuk első jele, hogy Jóskát és engem Apának és Anyának szólítanak néhány hét után. Az ikrek számára természetes, hogy vannak „nevelt” testvéreik. Nekik elmondtuk, hogy ezek a nevelt gyermekek segítségre szorulnak és így tudnak nekik segíteni. A gyermekek beilleszkedésében az ikrek is sokat segítenek, saját testvéreiként kezelik őket, az iskolában is vigyáznak rájuk.

Dr. Kozák Péter: És milyen a búcsú, ha egy kisgyermeket elhelyeznek Önöktől?

Nagypálné Sánta Zsanett: Nagyon nehéz. Volt olyan gyermek, akit külföldre adtak örökbe és az elváláskor folyamatosan öleltek, mert nem akartak elmenni. Egy ilyen búcsú során megszakad a szívünk és az azt követő időszak is nagyon nehéz. Volt olyan kisfiú, akit sikerül visszasegíteni a saját családjába, de még a mai napig tartjuk a kapcsolatot és bennünket Anyának és Apának szólít.

Minden eddigi bánatunkkal és sok-sok örömmel együtt továbbra is szeretnénk segíteni a rászoruló gyermeknek, amihez szükség volt az vízügy támogatására, amit ezúton is nagyon köszönünk.

Időkapszula Szentesen

Különös esemény történt nemrég Szentesen – bekopogott a Múlt a gépészlakás ajtaján. Udvariasan köszönt és átadott egy összehajtott papírlapot. Méretéből borítéknak is hihetnénk, a címzés pedig „A becses megtalálónak emlékül” felirat volt.

Hogy mi is történt valójában? A patinás épület régóta nem használt bejárati ajtaját kollégáink – Cser Zsolt és Lippai József gépészek kicserélték. A bontás során, a mívesen díszített tokozat mögött találták meg az említett kis csomagot. Érezték, hogy nem ott felejtett szemérről van szó, mert a papír anyaga, vastagsága réges-régi csomagoló anyagra emlékeztetett. A ceruzás kézírás alig kivehető a sötétbarna papíron, de volt rajta egy zöld matrica is „Szabványos Ajtóvéspánt – Normal Türaufsatzbander” felirattal.

A munka azonnal abbamaradt és óvatos bontogatóval hajtogatták ki a tartalmát. Az első, ami a

minden sorában kíváncsivá teszi az olvasót: Tudósítás a Szentes-Orosháza városközi sakkmérkőzésről, ahol az eredményeken túl „Meg kell emlékeznünk az orosháziak kitűnő vendégszeretetéről, mert a szentesi vendégeket fényes villásreggelivel és ebéddel fogadták”.

A hirdetések között csemegézve a következőket találhatjuk: „Szeszföldében a szilva főzés megkezdődött, csütörtökön a körzetbeliek főznek nem a szentesiek. Reggeltől estig mindenki szabadul” vagy „Pubi fésűk, kül- és belföldi arckrémek, zsírtalanítók a Toffler Drogériában kaphatók” de eladó volt „az Igáskocsi, a 7-es és 8-as tüköreke, a 20 soros vetőgép és a lánchorona” is.

Az állami hirdetmények kissé szigorú hangnemben szóltak az olvasóhoz „Alulírott városi adóhivatal ezennel felszólítja mindazon adózókat, akik e hó 15-ig nem fizették be a községi adót, hogy 8 napon belül tegyék meg, mert ellenkező esetben ellenük a zálogolási eljárás azonnal meg fog indíttatni”.

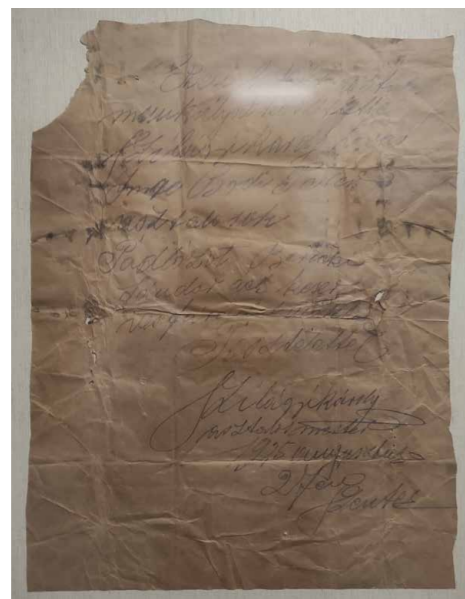
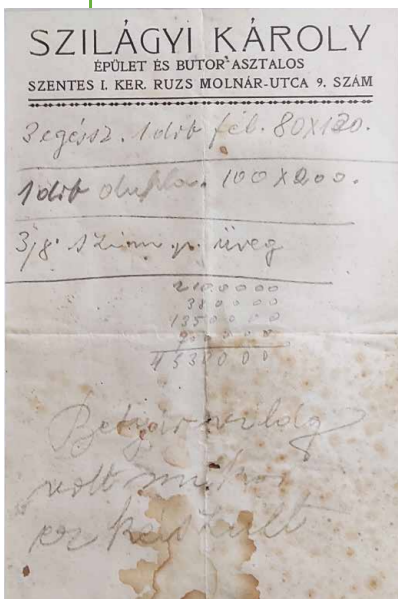
Az időutazás mindenkit magával ragad, aki bepillantást nyer a megsárgult lapok oldalába. Kiviláglik belőlük hogyan éltek eleink, milyen ügyes bajos dolgaik voltak, miként próbáltak boldogulni és jól érezni magukat, hiszen ifj. Soós József vendég-lős így csábította a vendégeket: „Legkellemesebben szórakozhat a Kaszinó kert-helyiségben, hol állandó hideg és meleg ételek, frissen csapolt, jégbe hűtött Szent

János sör kapható, Tornádó zónák és állandó kuglipálya áll a vendégek rendelkezésére”.

Miután kollégáink mindent kibontottak és kihajtogattak, szemük elé került a csomagoló papír belsejére egy hatalmas betűkkel és kézzel írt levél is, ami így szólt:

„Ezen lakás asztalos munkályát (sic) készítette Szilágyi Károly, Lovas Imre, Bodi Péter asztalosok, padlózat Berecki Sándor ács, keserves fáradsággal - Tisztelettel Szilágyi Károly asztalos mester 1925. augusztus 27-én”

A küldemény több mint 95 évig úton volt, mire

kezüik ügyébe került egy 50 és egy 100 koronás bankjegy volt. Ezek után az érdeklődés persze fokozódott, jöttek a további küldemények is. Egy céges nyomtatott feliratú jegyzetpapír „Szi-lágyi Károly épület és bútór asztalos, Szentes I. ker. Ruzs Molnár u 9.” alatta kézzel írva az ajtók, ablakok méretei és a tételek árai, összesen 4.530.000,- korona. A jegyzet legalján pedig nagybetűs kézírással „Betyár világ volt mikor ez készült”.

Két újság egy-egy lapja is a csomagban volt, az „Alföldi Újság 1925. augusztus 25, kedd” számának külső borítása, sajnos felében hiányosan elszakítva. A másik egy Budapesti Hírlap kopottas sárga lapja volt. Ami azonban belőlük megmarad,

megérkezett. Úgy véljük időben jött, hogy figyelmeztesse a jelenkort – nemsokára 100 éves lesz a szentesi szivattyútelep. Ehhez a kerek évforduléhoz azonban még fel kell nőnünk.

A jelenlegi állapotok a centenáriumi eseményhez ma még méltatlanok. Szerencsére a régi gépház belseje, a kazánház, valamint a szivattyúgépek műszakilag sértetlenek, azonban az épületekre alapos és költséges felújítás vár. Hazánk egyik legkülönlegesebb vízügyi emlékhelyét, műszaki mű-

zeumát lehetne itt kialakítani, amely ebben az egy-ségében további száz évre kötelezően megőrzendő kell, hogy legyen!

Ha másért nem, akkor ezért a kedves küldemé-nyért cserébe.

(a korabeli dokumentumokat bekeretezve őrizzük az MBSZ iroda folyosóján)

Schilsong János

BELÉPŐ DOLGOZÓK (jún. 4-től szept. 15-ig)

Balogné Barna Ildikó (Fenntartógép és Hajózási Szolgálat), **Herceg Áron** (Műszaki Biztonsági Szolgálat), **Szávai Csaba** (Műszaki Biztonsági Szolgálat), **Gránicz Orsolya** (Szentesi Szakasztechnikusok), **Hős Gyöngyi** (Közgazdasági Osztály), **Simonfi László** (Hódmezővásárhelyi Szakasztechnikusok), **Figura Jánosné** (Műszaki Biztonsági Szolgálat), **Babovka Zoltán András** (Műszaki Biztonsági Szolgálat), **Herczeg Józsefné** (Szegedi Szakasztechnikusok), **Kovács Sándor** (Vízvédelmi és Vízügyi-gazdálkodási Osztály)

1 fő Munka Törvénykönyve alá tartozó munkavállaló közalkalmazotti kinevezésre került Igazgatóságunknál: **Mathias Bernadett** (Vízrajzi és Adattári Osztály)

KILÉPŐ DOLGOZÓK (jún. 4-től szept. 15-ig)

Nagy Sándor (Műszaki Biztonsági Szolgálat), **Horváth Flóra** (Közgazdasági Osztály), **Balla László** (Vízvédelmi és Vízügyi-gazdálkodási Osztály), **Csamangó Ádám** (Műszaki Biztonsági Szolgálat), **Tóth Gabriella Hajnalka** (Vízrendezési és Öntözési Osztály), **Varga József** (Szentesi Szakasztechnikusok), **Dr. Benedeczki Zoltán Márton** (Titkárság)

NYUGDÍJBA VONULT KOLLÉGÁINK

Terhes Sándorné kiemelt funkcionális ügyintéző (Közgazdasági Osztály), **Bonyákné Győri Márta** bér- és munkaügyi ügyintéző (Közgazdasági Osztály), **Belovai Jánosné** létesítményüzemeltető 1 (Szegedi Szakasztechnikusok).

Jó egészséget, aktív nyugdíjas éveket kívánunk!

AKIKTŐL BÚCSÚZUNK

2021. júliusában elhunyt **Hégely Pál** nyugdíjas kollégánk.

2021. augusztus 11. napján elhunyt **Fehér József**, a Titkárság volt munka- és tűzvédelmi vezetője, akit az Igazgatóság saját halottjának tekint.

Emléküket kegyelettel megőrizzük.

„VÍZÜGYES” BABÁK

Gyermán Andrásnak (Szentesi Szakasztechnikusok) és Bánfi Viviennek (Szentesi Szakasztechnikusok) június 20-án **Bence**,

Mester Zoltán Attilának (Árvízvédelmi és Folyógazdálkodási Osztály) augusztus 17-én **Dániel**,

Rácz Richárd Miklósnak (Műszaki Biztonsági Szolgálat) augusztus 18-án **Kornél**,

Bucusz Norbert Lajosnak (Hódmezővásárhelyi Szakasztechnikusok) augusztus 29-én **Norina**,

Misinszki Mártonnak (Hódmezővásárhelyi Szakasztechnikusok) szeptember 9-én **Mátyás Zente** nevű gyermeke született.

Mindenkinek szívből gratulálunk és nagyon jó egészséget kívánunk!

dr. CSALA Éva

osztályvezető,
Igazgatási és Jogi Osztály
2007 óta az ATIVIZIG munkatársa

- ▶ az Igazgatóság egészére kiterjedően általános igazgatási, jogi és humánpolitikai feladatokat végez
- ▶ irányítja a jogi, személyügyi, humánpolitikai és iktatóhivatali tevékenységet

Kádár Mihály szavaival búcsúzunk Fehér József nyugdíjas kollégánktól

Kollégánk 1949-ben Szentesen született. Középfokú tanulmányait a békéscsabai Út-, Híd-, és Vízműépítő Technikumban végezte, ahol 1968-ban technikus oklevelet szerzett. 1999-ben tűzvédelmi előadói, 2000-ben munkavédelmi technikus, 2003-ban biztonságszervezői szakképesítést szerzett.

Szakmai pályafutását az Alsó-Tisza-vidéki Vízügyi Igazgatóságnál 1971. október 1. napján kezdte meg. Először a Szakágazati Főosztály kötelékében technikus munkakörben látta el a rábízott feladatokat, majd a Tanácsai és Társulati Osztály műszaki ügyintézőjeként, később műszaki főelőadóként teljesített szolgálatot. Feladatát képezte a vízgazdálkodási és vízmű társulatok tevékenységének összehangolása a vízrendezési, öntözési és vízmű építési munkálatok során, illetve a vízgazdálkodási és vízmű társulatok által létrehozott együttműködési szervezet irányítása.

Az Igazgatóság szervezeti átalakulásait követve a Társulati Osztályon, a Vízrendezési, Vízhasznosítási és Társulati, illetve Hatósági Osztályon előadói, főelőadói, azt követően megbízott osztályvezető-helyettesi munkakört töltött be. Később a Vízkárelhárítási Osztályon társulati ügyintézői, illetve a Vízrendezési Osztályon belvízvédelmi ügyintézői munkakörökben teljesítette vízügyi szolgálati feladatait.

2001. január 1. napjától munkaköri teendőit a Titkárság állományában az Igazgatóság munka- és tűzvédelmi vezetőjeként teljesítette 2009. december 30. napján történt nyugdíjba vonulásáig.

Az Alsó-Tisza-vidéki Vízgazdálkodási Társulat területi választmányának elnöksége mellett működő több munkabizottságnak tagja volt, melyekben

kiemelt feladatát képezte a társulati, műszaki és közgazdasági végzettségű fiatalok összefogása.

A Műszaki Biztonsági Szolgálat Védelmi Osztágának több évtizeden keresztül tagja volt. 2002. január 1-jén kapott megbízás alapján 2009. december 30-ig a Védelmi Szervezeti Beosztás központi ügyeletének munkavédelmi vezetői teendőit látta el.

A munkaköréhez kapcsolódó rendeleteket, utasításokat, szakmai követelményeket rendszeresen figyelemmel kísérte. A társulatokkal, önkormányzatokkal jó kapcsolatot ápolt.

Az Igazgatóságnál végzett magas színvonalú munkája elismeréséül 1977., 1979., 1983., illetve 1986. években Kiváló Dolgozó kiténtetésben, 1986-ban Elnöki Elismerő Oklevél kiténtetésben, 2004-ben Beszéd József Emlékplakett kiténtetésben, 2009-ben pedig Miniszteri Elismerő Oklevél elismerésben részesült.

Kiemelkedő munkáját az Igazgatóság főmunkatársi, 2009. október 1. napjától pedig tanácsosi cím adományozásával ismerte el.

Munkáját mindenkor vezetőinek elismerésével, illetve megelégedettségére végezte. Karrierje során szerzett több évtizedes szakmai tapasztalatával a rá bízott feladatokat kifogástalanul hajtotta végre. Vezetőként és alkalmazottként is munkáját szakmai elhivatottsággal látta el. Segítő-készségével, kedélyes természetével a vízügyes közösség meghatározó és összetartó alakja volt.

Emlékét kegyelettel megőrizzük!

2021. július 7. napján **Szűcs Balázs** hajózási üzemeltetési vezető (Fenntartógép és Hajózási Szolgálat) és **Szegvári József** gépkezelő (Fenntartógép és Hajózási Szolgálat) a „Tisza- Marospart tisztítási Akció” keretében végzett önkéntes munkájukért Igazgatói Dicséretben részesültek.

A kitüntetésekhez szívből gratulálunk!

Kitüntetések

2021. augusztus 20-i Állami Ünnepeink alkalmából **Kádár Mihály** műszaki igazgatóhelyettes (Titkárság) Köz Szolgálatáért Erdemjel arany fokozatú belügyminisztériumi elismerésben, **Molnár Róbert** szakágazati vezető (Műszaki Biztonsági Szolgálat) Főigazgatói Tárgyjutalom elismerésben részesült.

2021. június 29-i Duna nap alkalmából **Szanka József** gátbiztos (Szegedi Szakasz mérnökség) főigazgatói pénzjutalomban részesült.

XXXVIII. Országos Vándorgyűlés

Idei évben rendhagyó módon, a koronavírus helyzetre tekintettel, a XXXVIII. Országos Vándorgyűlés online platformon került megrendezésre 2021. szeptember 14-15-én. Az online vándorgyűlésen előzetes regisztráció alapján a társaság tagjai, valamint a jogi tagjaink munkatársai ingyenesen vehettek részt.

A konferencián öt szekció előadásait hallgathattuk meg, amelyet a beérkezett 74 dolgozatról választott ki a rendezvényszervező bizottság: A fontosabb és kiemelt témákban 39 dolgozatról videó felvétel is készült a következő szekciókban: vízkárelhárítás, területi vízgazdálkodás, települési vízgazdálkodás, infrastruktúra-fejlesztés, vízügytörténet.

A kezdő plenáris ülésen Dr. Szilávik Lajos elnök megnyitóját követően, Láng István az Országos Vízügyi Főigazgatóság vezetője üdvözölte a vándorgyűlés résztvevőit. Főigazgató úr előadását „A vízhiány kihívásai Magyarországon” címmel tartotta meg.

A plenáris ülés után a konferencia első napján az 1. és a 2. szekció, 2. napon a 3. a 4. és az 5. szekció online előadásait hallgathattuk meg. Egy-egy előadást 100-nál is több hallgató követett egyidejűleg az online felületen.

A vándorgyűlés programja szeptember 15-én a záró plenáris üléssel ért véget, ahol Dr. Szilávik Lajos elnök úr röviden összefoglalta szakmai szekciók legfontosabb témáit, ajánlásait és megállapításait.

A 2022. évi XXXIX. Országos Vándorgyűlés Nyíregyházán kerül megrendezésre, házigazda a Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Területi Szervezet lesz.

Az MHT 2021. évi XXXVIII. (online) Országos Vándorgyűlés teljes anyaga, a videó előadások és a digitális kiadvány tanulmányai a Vízügyi Digitális Videótár (VDVI) web felületen megtekinthetők, meghallgathatók, letölthetők. A pontos linket a Magyar Hidrológiai Társaság honlapján, a <http://www.hidrologia.hu> oldalon találhatják meg.

Az előzetes tájékoztatásnak megfelelően az online vándorgyűlés Mérnök Kamarai továbbképzésnek minősül. A rendszer automatikusan rögzíti az egyes szekcióüléseken résztvevőket, arról számítógépes jegyzőkönyvet állít ki és az MHT ezt juttatja el a Magyar Mérnöki Kamarához az érintettek továbbképzési részvételének igazolásaként.

Összeállította: Priváczkiné Hajdu Zsuzsanna az MHT Szegedi Területi Szervezetének titkára

PRIVÁCKINÉ HAJDU Zsuzsanna

osztályvezető,
Vízrendezési és Öntözési Osztály
2003 óta az ATIVIZIG munkatársa

- ▶ koordinálja az egysége ügykörének megfelelő tevékenységek elvi, szakmai irányítását és ellenőrzését
- ▶ felügyeli a belvízmentesítési, belvízvédekezési, aszálykár-elhárítási, vízhasznosítási és síkvidéki vízrendezési munkákat, feladatokat

A Magyar Hidrológiai Társaság Szegedi Területi Szervezete és az Alsó-Tisza-vidéki Vízügyi Igazgatóság szervezésében 2021. október 28-án (csütörtök), 13.00 órai kezdettel az ATIVIZIG Székházában (cím: Szeged, Stefánia 4., Vásárhelyi Pál terem) megrendezésre kerülő szakmai előadói napra:

ÖNTÖZÉS ÉS ASZÁLYMONITORING AZ ALSÓ-TISZA VIDÉKÉN

ELŐADÁSOK:

- Levezető elnök: Dr. Kozák Péter
- ▶ Fiala Károly: Az aszálymonitoring rendszer bemutatása
 - ▶ Dr. Benyhe Balázs: A talajnedvesség mérésen alapuló modellezési lehetőségek
 - ▶ Vass Bence: Öntözési helyzetkép az ATIVIZIG működési területén
 - ▶ Priváczkiné Hajdu Zsuzsanna: Öntözés-fejlesztési tervek az ATIVIZIG működési területén

Az előadásra minden tagtársunkat és érdeklődőt szeretettel várunk!

A rendezvényen való részvétel ingyenes, de előzetes regisztrációhoz kötött.

Regisztrálni 2021. október 26-ig lehet, a hajduzs@ativizig.hu, vagy a csongradi.maria@ativizig.hu címre küldött e-mailben.

Dr. Kozák Péter
MHT Szegedi Területi Szervezete, elnök

Rakonczai János: Elfogyasztott jövőnk? Globális környezeti és geopolitikai kihívásaink

Rakonczai János professzor a Szegedi Egyetem Térinformatikai és Természeti Földrajzi tanszékének egyetemi docenseként mintegy négy évtizeden keresztül úttörője volt a természeti környezet és a vízgazdálkodás gyakorlatának vizsgálatában. Közreműködésével kezdődött meg a távérzékelési módszerek alkalmazása a belvíz térképezésben, jelentős szerepet töltött be az aszály monitoring módszertani megalapozásában, illetve a megyei környezetvédelmi programok kidolgozásában.

Munkássága során különös figyelmet fordított a természeti környezetben végbemenő kölcsönhatások felismerésére, vizsgálatára. Legújabb kötetében a komplex környezeti változások, kölcsönhatások változásait mutatja be.

Könyvében részletesen feltárja, és szemléletes példákkal illusztrálja a globalizáció hatásait életünk számos területén, illetve azt, hogy annak felgyorsulása milyen „eredményekkel” járt.

Földünk globális problémái között az alábbiakat azonosítja: népességnövekedés, világélelmiszer, természeti erőforrások korlátozottsága. A szerző részletesen elemzi az emberiség eddigi fejlődését leíró ún. világmodellek kialakulását és – az egyik globális modell megalkotóját idézve – összegzi, hogy az emberiség előtt két lehetőség áll: „az egyik a teljes összeomlás, a másik határozott lépések a fenntarthatóság felé.”

A szerző részletesen bemutatja a globális problémákkal kapcsolatos „hatásmátrix”-ot. Részletesen kifejti azok kölcsönhatásait és az így felmerülő újabb problémákat. Rámutat, hogy a népesség növekedésének egyre gyorsuló üteme olyan problémákkal szembesíti az érintett országokat, amelyek megoldásá-

ra nem minden esetben vannak felkészülve, melyek kezeléséhez nem rendelkeznek kellő anyagi erőforrással. A népesség számának növekedésén túlmutatóan a népesség területi eloszlásának megváltozása, a városok lakosságának növekedése szintén felgyorsult, mely nincs összhangban ezen térségek infrastrukturális feltételeinek fejlődési ütemével.

A túlnépesedés és a felgyorsult globalizáció következtében a korábbi járványok helyett újabbak jelentek meg, amelyek a népesség mobilitációjának felgyorsulása révén sokkal több áldozatot szedtek, mint a régebben előforduló betegségek.

A környezeti problémák közül kiemeli a légszennyezést, mert a kibocsátott szennyezések gyakorlatilag akadálytalanul terjedhetnek, így pl. a szennyezések következményeit nem a kibocsátók fogják elszenvedni.

A klíma változásával kapcsolatban megállapítja, hogy „a Földünk múltbeli története klímaváltozások sorozata volt”.

A második világháborút követő gazdasági növekedés jelentős környezeti következményekkel járt, és jár napjainkban is. Ennek hatásai először csak lokálisan voltak érzékelhetők (pl.: városi szmog, gyarapodó tájsebek stb.) azonban ezek következményei globális problémákká terebélyesedtek.

A csapadékviszonyok várható változásával kapcsolatban nemzetközi kutatási eredményekre hivatkozva megállapítja, hogy Földünk több területével egyetemben Dél- és Közép-Európa jelentős része jelentős csapadékmennyiség csökkenést szenvedett el az utóbbi fél évszázadban.

A szerző részletesen feltárja a vízkészletekkel kapcsolatos mennyiség és minőségi problémákat és jelentős potenciált azonosít a vízárakban, a valós vízárak alkalmazása révén bekövetkező fogyasztás csökkentésben. A vízkészletekkel kapcsolatos problémákat

a „haldokló nagy tavak, szenvedő nagy folyók” példáján keresztül tárja fel. Az Aral-tó, a Csád-tó, az Urmia-tó, a Pyang-tó mind-mind a természeti erőforrások átgondolatlan kiaknázásának esett áldozatul.

A kötetben a globális problémák teljes tárgyköre szemléletes példákon keresztül bemutatásra kerül.

A kötet letölthető: http://unipub.lib.uni-corvinus.hu/6726/1/BCE_MNB_Elfogyasztott_jovonk_ebook_final.pdf linkről vagy a mellékelt QR kód beolvasásával.

Dr. Kozák Péter

Munka és tanulás

Az elmúlt hónapok aktív munkával teltek. A tiltó rendelkezések feloldása után megkezdjük a jelenléti képzések lebonyolítását.

Vezetőink hét különböző témakörből tartottak előadásokat. Nem volt egyszerű összehangolni az oktatást a munkával, és a nyári szabadságokkal. Szerencsére mindenki megértéssel kezelte a helyzetet. Az egységek, szakaszmenőkségek is segítőkészen álltak a feladathoz, ezúton is köszönet érte. Sok esetben szükség volt átszervezésekre, de végül sikerült mindent megoldani. Júniusban öt, júliusban szintén öt és szeptember elején három továbbképzést tartottunk az Irinyi utcai irodaház előadótermében. Az október végére, november elejére tervezett oktatások időpontját szeptemberre módosítottuk, remélve hogy a Covid negyedik hullámát el tudjuk kerülni. Szeptember 8-án tartottuk ebben az évben az utolsó jelenléti továbbképzést, amin teljes létszámban megjelentek a beiskolázott munkatársaink.

Július 7-én az OVF Oktatási Osztály ellenőrzést tartott. Az ellenőrzés során szabálytalanságot nem találtak, a képzés helyszínével, körülményeivel és az oktatás lebonyolításával meg voltak elégedve.

Köztudott, hogy az egészségügyi helyzet miatt is igyekeztünk az e-learning képzések számát növelni. Április 1. és augusztus 31. között volt minden érintett számára hozzáférhető a tervezett továbbképzés. Sok időt kaptunk a feladatok elvégzéséhez, mégis sokan halogatták, és hagyták a határidő végéig a feladatok befejezését. Néhányan lemaradtak, de lesz lehetőség arra, hogy az év végéig pótolhassák ezt a hiányosságot. Azok a munkatársaink, akik áthúzódó képzésben vannak, vagy olyan tananyagot választottak, ami hatályosítás alatt volt, szeptember 1. és november 30. közötti időszakban tudják teljesíteni a

Jelenléti képzés az ATIVIZIG-nél

tervezett és vállalt továbbképzéseket. Elkezdődtek az őszi bejárások és tudjuk, hogy ez sok feladatot ró minden résztvevőre, mégis reméljük, hogy mindenki tud majd időt szakítani a tanulásra is.

A fotó a szerző felvétele

MOLNÁRNÉ PAPP Judit

oktatási, képzési referens,
Titkárság

1995 óta az ATIVIZIG munkatársa

- ▶ ellátja az Igazgatóság oktatási és képzési feladatait
- ▶ közreműködik a belső továbbképzési programok kidolgozásában, lebonyolításában

Tanulmányok megkezdése a Nemzeti Közzolgálati Egyetemen

Gyerekkorom óta érdekeltek a különböző vízfolyások, de legfőképp a patakok, szerettem nézni és hallgatni a víz csobogását, egyrészt ezért is jelentkeztem az ATIVIZIG-hez. Az építkezések is érdekelnek, kíváncsi vagyok minden építményre, milyen a szerkezete és mi a funkciója. Korábban az építőiparban dolgoztam egy piacvezető cégnél geodétaként, vasútépítésben, örömmel tölt el, hogy egyes konstrukciókban az én kezem munkája is benne van.

2020. március óta dolgozom a Csongrádi Szakaszternökségen vízhasznosítási referens beosztásban. Alapképzettségem geográfus-térinformatikus. Jelenleg a szakaszternökségen felmerülő geodéziai méréseket, feldolgozásokat, térinformatikai feladatokat, tervelőkészítéseket, és szakhatósági feladatokat végzem. Hatékonyabb munkavégzésem érdekében jómagam és vezetőim is elvárják a szakirányú felsőfokú képzettséget.

Lehetőséget és támogatást kaptam, hogy jelentkezsek építőmérnöki képzésre, amely a későbbiekben fontos szakmai tudást és háttérrel ad munkámhoz. Sok gondolkodás és sikeres

felvételi után szeptemberben megkezdtem a második felsőoktatási tanulmányomat Baján, a Nemzeti Közzolgálati Egyetem Vízudományi Kar építőmérnök levelezői képzésén.

Biztos élményekkel teli, sok kihívás tart ez a pár év, de a tudás, amit itt megszerzek sokat fog jelenteni. A tapasztaltabbak is azt mondják, még fiatal az ember, addig könnyebb tanulmányokat folytatni.

Ezúton is köszönöm az Igazgatóság, közvetlen vezetőim és munkatársaim támogatását tanulmányaim elvégzéséhez.

FEGYVERES Imre

vízhasznosítási referens,
Csongrádi Szakaszternökség
2020 óta az ATIVIZIG munkatársa

- ▶ részt vesz az Igazgatóság mezőgazdasági vízszolgáltatási, öntözési feladatainak előkészítésében, végrehajtásában és elszámolásában, valamint az üzemeltetésben
- ▶ a szakaszternökség területén szakfelügyelet lát el
- ▶ terveket dolgoz ki az árvízvédelmi és belvízvédelmi művek fejlesztésére

HÓDMEZŐVÁSÁRHELYI Szakaszternökség

A Békéssámsoni csatornaórház korszerűsítése

Jó pár évvel ezelőtt arról szóltak a hírek, hogy az elhasználódott állapotú Békéssámsoni csatornaórházunk felújítására, korszerűsítésére olyan összegeket kellene fordítanunk, ami már nem gazdaságos.

Hónapokon, éveken keresztül kerestük a településen eladó házakat, de sajnos jórészt vályogházakat hirdettek, akkor pedig cseberből-vederbe kerültünk volna. A három évvel ezelőtti őszi szemlén megint csak az a bűvös mondat hangzott el a bizottság vezetőjétől, hogy „Gyerekek, venni kell egy másik házat!”. És ekkor rámutattunk a szomszédban álló házra. Merthogy a szomszédban épp volt egy

újabb építésű, téglafalazatú, nem teljesen befejezett, de lakott, eladó családi ház.

Így sikerült végül 2019-ben vásárolni egy új órházat. Habár az épületen még volt mit csinálni, 2020 januárban beköltöztek az új lakók, Bucsu Norbert csatornaőr és családja. Kisebbségi felújításokat követően, az idén sikerült az épület külső homlokzati hőszigetelését is megvalósítani, egyelőre színezés nélkül. A munkákat, a szakaszternökségünk állományát erősítő, már a Porgányi gátórház építésénél összeszokott szakmunkás kollegák végezték, akiket lassan csak úgy fogunk emlegetni, hogy az „építő brigád”. Ezúton is köszönet a lelkiismeretes munkájukért!

Békéssámson előtt

és utána

A jövőben is akad még itt feladat bőven, mert az emelet csak félkész. Egy tusolós fürdőszoba kiépítése vár még magára, valamint két szoba és előszoba padlóburkolása, ajtók beépítése, festés...

fotók: Bucsu Norbert

TÓTH Tímea

szakaszternök-helyettes,
Hódmezővásárhelyi Szakaszternökség
2005 óta az ATIVIZIG munkatársa

- ▶ koordinálja és szakmailag ellenőrzi a külső szervezetek által végzett beruházási, fenntartási munkákat
- ▶ részt vesz az Igazgatóság mezőgazdasági vízszolgáltatási, öntözési feladatainak előkészítésében, végrehajtásában és elszámolásában, valamint az üzemeltetésben

Fenntartási és kivitelezési munkák

A szakaszternökség területén az ÁV 11.01.02 Atka-szigeti gátórházban az Algyői híd és az Atkai gátórház közötti optikai vezeték fektetése folyik.

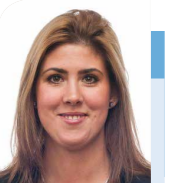
Az ATIVIZIG működési területének déli határa egybe esik a szerb és román országhatárral, így a vízügyi igazgatóság feladatellátása természetesen összefügg az Ideiglenes Biztonsági Határozat üzemeltetését és védelmét ellátó szervek mindennapi feladataival. Az érintett területekre kapott támogatás keretén belül az ÁV 11.06.01 Vedresházi őrház területén a Tisza bal parti árvízvédelmi töltéskorona stabilizáció helyreállítása a 0+000 – 1+200 tkm szelvények közötti szakaszon megtörtént, az ÁV 11.06.07 Kiszombori őrházban is kezdetét vette a töltéskorona stabilizáció a Maros bal part 24+715 – 28+640 tkm szelvények között.

A Pick Arénához kapcsolódó kiegészítő árvízvédelmi létesítmény, szivárgásgátló jelfal és mobilfal szükséges alépítményeihez kapcsolódó munkálatai vannak folyamatban, a szögtámfal elbontása megkezdődött.

A szakaszternökség egész területén – az őszi szemlére való felkészüléshez kapcsolódóan – folyamatosan dolgoznak a Fenntartási és Hajózási Szolgálat munkagépei, biztosítva az öntözővíz szolgáltatást, csatorna fenntartást, valamint a töltéseken és keresztgátakon a (bérleménybe nem kiadott területeken) töltésszelvények rendezett állapotának fenntartását. Gát- és csatornaórházaink a közfoglalkoztatott munkaerő bevonásával folyamatosan dolgoznak a műtárgyak és az órházak környezetének rendben tartásán, felkészülve a 2021. évi őszi felülvizsgálatokra.

NAGYNÉ BAKA Eszter

vízminőség-védelmi referens,
Szegedi Szakaszternökség
2005 óta az ATIVIZIG munkatársa

- ▶ részt vesz az ár-, és belvízvédelmi, valamint öntözési feladatok ellátásában
- ▶ vízrajzzal kapcsolatos feladatokat lát el, a minőségirányítási rendszer előírásaival összhangban

Vízi létesítmények helyzete a szakasz mérnökség területén

Az ATIVIZIG Szentesi Szakasz mérnökségének működési területén belül, a Tisza folyó bal partján a 214,680 – 238,940 fkm szelvények között, 7 db úszóház és 115 db úszóműállás található, melyek mindegyike rendelkezik vagyonezedezői hozzájárulással. Ezeket a létesítményeket folyamatosan ellenőrizzük, engedélyüket az ügyfelek kérésére meghosszabbítjuk.

A Mindszenti partszakaszon találhatóak az úszóműházak, 2 db csónak- és kishajó kikötő, valamint a Mindszent-Baks között közlekedő komp is. A szentesi „Tizaszigeten” és a szentesi strand környezetében is találhatóak szép szám-

Kenu kikötő a Kurca-főcsatornán

Tiszai úszóház

mal úszóműállások, melyeket folyamatosan felügyeljük kifogástalan műszaki állapotuk fennmaradása érdekében.

Nagy előre lépés, hogy a Kurca-főcsatorna 39,352 km szakaszán a helyszíni felmérések után, szinte az összes még engedély nélküli vízi állás engedélyeztetés alá került. Ezen a szakaszon 128 db engedéllyel rendelkező vízi állást tartunk nyilván.

Szentés város belterületi szakaszán kizárólag közösségi érdekből üzemelő vízi állások létesülhetnek. Így a Szentés város strandfürdő előtti részen egy katonai pontonhíd szolgál a kenuk és vízi biciklik kikötésére, valamint a Dózsaház előtti részen 2 db vízi állás van, melyből az egyik szintén kenukikötő, a másik egy kávézó, mely igen hangulatos és népszerű a város lakossága körében. Ezekkel a vízi állásokkal nő a Kurca-főcsatornában rejlő turisztikai lehetőségek kihasználása is.

A mindszenti, a szegvári és a szentesi horgász egyesületekkel együttműködve tartjuk ellenőrzés alatt a Kurca-főcsatornán meglévő vízi állások szabályos építését, és azok megfelelő műszaki állapotát.

Szakasz mérnökségünknek egy újabb kihívást jelent a kezelése alá tartozó Öcsödi (Álomzúgi) és a Nagyéri (Csengedi) holtágak bejárása, feltérképezése, a már ott lévő engedély nélküli vízi állások felülvizsgálata, és a vagyonezedezői hozzá-

Úszóműállások a Tiszán

járulások kiadása, valamint az újonnan telepítendő építmények engedélyeztetése. A Körösvidéki Horgász Egyesülettel, és az Öcsödi Horgász Egyesülettel is felvettük a kapcsolatot a hatékonyabb és pontosabb felmérés érdekében.

A fotók a szerző felvételei

BOROSNÉ DÓCZI Mária

területi műszaki ügyintéző,
Szentési Szakasz mérnökség
2005 óta az ATIVIZIG munkatársa

- ▶ parthasználati szerződések előkészítése és nyilvántartása
- ▶ birtokhatár problémák kivizsgálása
- ▶ 11.05. árvízvédelmi szakasz nyilvántartási tervének folyamatos aktualizálása

FENNTARTÓGÉP ÉS HAJÓZÁSI SZOLGÁLAT HÍREI

Útkarbantartó adaptert kapott a Fenntartógép és Hajózási Szolgálat

Rendszeresen problémát okoz a munkaterületek megközelítése, ennek érdekében beszerzésre került egy HEN WPF-200 típusú útkarbantartó gép.

Az adapterben egy forgó henger a már meglévő murvás útfelület felső 0-12 cm-es részén lévő anyagot keveri át. A munkagépben a keverő henger után „gréderlap” került elhelyezésre a megfelelő profilú, sík felület létrehozására, és a gép végén két hidraulikusan meghajtott vibrációs lemez végzi a tömörítést. A gép úgy került kialakításra, hogy a 0-50 mm frakcióméretű jelen levő útburkolati kavicsanyag szemeloszlását nem változtatja meg. A technológiából adódik, hogy a kátyúk nem egyszerűen fedésre kerülnek, hanem egy homogén, új pályaszerkezeti réteg alakul ki, ami a tömörítést követően egyenletes teherbírási réteget eredményez. Az útprofil kialakítását teszi könnyebbé az a megoldás, hogy az alapanyagot a forgó henger folyamatosan a pálya közepe felé hordja és osztja el. A gép egyoldalú és tetőprofil kialakítására is képes. A munkaművelet az előbb említett tömörítés ismételt elvégzésével fejeződik be.

Összefoglalva elmondható, hogy megfelelő szemeloszlású anyag rendelkezésre állása ese-

Útkarbantartó adapter

tén ezzel az egy géppel kialakítható egy felújított útburkolati réteg.

A fotó a szerző felvétele

DOBOS Péter

szakágazati vezető,
Fenntartógép és Hajózási Szolgálat
2010 óta az ATIVIZIG munkatársa

- ▶ szervezi, irányítja és ellenőrzi a szervezeti egység munkáját
- ▶ a szükséges feltételeket biztosítja a mezőgazdasági vízszolgáltatási, öntözési, csatorna- és töltésfenntartási feladatainak ellátásához
- ▶ ellátja a hajók, földmunkagépek és fenntartógépek által végzett vállalkozási munkák során felmerülő szervezési és logisztikai feladatokat

Legutóbbi játékunk helyes megfejtői közül sorsoltunk, és a fortuna újra **Szűcs Szilvia** kolléganőnknek (Szegedi Szakasz mérnökség) kedvezett.

GRATULÁLUNK!

Szókereső

Mostani játékunkban tíz, az őszi felülvizsgálatokhoz (is) kapcsolható kifejezést rejtettünk el.

A szavak minden irányban lehetnek (vízszintesen, függőlegesen, balról jobbra, illetve jobbról balról olvasva és átlósan is).

Az összes elrejtett kifejezést megtaláló beküldők között ATIVIZIG ajándécsomagot sorsolunk ki.

A megfejtéseket névvel és beosztással együtt **2021. október 20-ig**, a vizpart@ativizig.hu e-mail címre várjuk, a tárgyban kérjük feltüntetni: Játék – 2021/3.

Sorsolás 2021. október 21-én. A nyertest e-mailben értesítjük.

Kellemes időtöltést és sok sikert kívánunk!

S	Á	T	Í	R	Á	H	L	E	R	Á	K	Z	Í	V	R	P	W	T	T
V	C	W	S	Á	Z	A	T	U	E	B	I	Z	Í	V	S	I	K	K	L
F	Q	F	C	Q	O	P	I	T	F	T	B	U	X	Z	E	M	R	X	A
G	D	N	U	X	Z	U	Z	A	K	L	F	D	X	F	G	J	W	D	M
K	I	É	R	T	É	K	E	L	Ő	É	R	T	E	K	E	Z	L	E	T
W	L	N	O	K	L	H	Q	Á	A	O	E	H	V	R	C	M	Z	Z	N
U	Z	G	D	A	A	O	A	G	O	R	B	G	L	L	F	V	Ö	T	S
H	D	J	E	L	A	Q	V	S	T	H	J	L	O	O	J	V	K	Ö	C
Y	A	A	T	S	M	W	W	Z	P	P	H	M	Q	O	N	U	Z	L	P
Z	C	E	Z	F	O	E	E	I	Q	Y	Y	R	V	C	Y	F	S	T	B
L	O	D	Z	N	B	L	E	V	Y	D	F	D	F	O	C	P	E	É	K
N	I	G	F	R	D	F	J	L	Q	E	U	Y	V	G	E	L	I	S	S
W	J	H	P	E	C	Q	Z	Ü	S	N	Q	W	R	Q	K	N	M	T	P
L	U	L	R	F	G	Y	F	L	S	C	Y	C	N	P	F	X	L	A	U
V	G	N	S	Q	G	L	O	E	O	V	S	W	T	K	T	P	E	R	O
G	K	S	X	G	M	C	D	F	N	H	Z	N	T	Z	H	Q	D	T	L
K	E	R	E	S	Z	T	E	Z	Ő	M	Ű	T	Á	R	G	Y	É	O	Z
G	A	T	Z	S	O	I	M	L	E	D	É	V	B	M	U	U	V	Z	M
K	Ö	Z	Ö	S	É	R	D	E	K	Ű	F	Ő	M	Ű	V	E	K	É	Z
Z	A	D	O	K	B	D	V	Y	T	L	V	D	M	J	A	M	E	K	U

Jogszabályfigyelő

QR-kód olvasó programmal pillanatok alatt megnézhetik az adott információkat. A kódolvasó az okostelefonok többségében már megtalálható, de akár ingyenesen is letölthető a mobiláruházakból.

VÍZPART

Az Alsó-Tisza-vidéki
Vízügyi Igazgatóság lapja

Megjelenik negyedévente

Kiadó:

Alsó-Tisza-vidéki
Vízügyi Igazgatóság

Szerkeszti: a szerkesztő bizottság

Kapcsolattartó: Nagyszöllősi Nóra

Szerkesztőség: 6720 Szeged, Stefánia 4.

Tel.: 62/599-599, e-mail: n.nora@ativizig.hu

Nyomdai munkálatok:

E-press Nyomdaipari Kft.

Minden jog fenntartva!

F.: ATIVIZIG

6720 Szeged, Stefánia 4.

6701 Pf. 390

DÍJ HITELEZVE

SZEGED I.

Megyei Postahivatal

6701

NYOMTATVÁNY